№ 152 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזשער טאָגעבלאַט

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 18. טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57, פון אדמיניסטראציע 47 | זונטאג, ג׳ תמוז תרפ״ז | 3 lipca 1927 r. | צוואנציגסטער יאהרגאנג.

קאפּיטאן בּוירד אנגעקומען קיין פּאריז

ער איז געצוואונגען געווארען אראפּצולאזען זיך אויפ׳ן ים.

היינט — ערעפנונג פון 8. ציוניסט. לאנד-קאנפערענץ.

קאפּיטאן בּוירד איז פּאריז.

פּאריז, 2. יולי. (פּאט) בּוירד׳ס עראפּלאן איז געלאנדעט א זייגער 2 בּייטאג ארײנגעפאלען אין ים, און מאמענט ווען די לופט-פליהער האבען נאכדעם, ווי עס האבען זיך זיי אויסגעשעפּט די זאפּאסען אויל און בענזין, געפּרובט צו פליהען צום נאהנטסטען ברעג. אראפּלאנדענדיג זיך אויפ׳ן ים, האבען זיך די פליהער ארײנגעזעצט אין א שיפעל פון עלאסטיק, וואס זיי האבען געהאט אין עראפּלאן און מיט דער הילף פון צוויי שיפער איז זיי געלונגען צוצושוואומען צו דער פליאושער קאלי.

פּאריז, 2. יולי. (פּאט) בּוירד צוזאמען מיט זיינע חברים איז היינט אנגעקומען אויפ׳ן וואקזאל סען לאזאר א זייגער 12.25. ער איז בּאגריסט געווארען דורך די פארשטעהער פון אמעריקאנישען און אמעריקאנער-מיניסטעריום, דורך דעם פערזענליכען פון דער גענעראל-שטאב, דער פראנצויזישער שטאט, דער פון דער נאציאנאלער גענעראלשטאב אין דורך א צאהלרייכען פובליקום. דער וואקזאל איז געווען דעקארירט מיט אמעריקאנער און פראנצויזישע פאהנען. דער פערזאמעלטער עולם האט אויסגעפילט די פלעצער און די גאסען, וואס געפינען זיך נעבען וואקזאל, אום שטעלענדיג די קאמוניקאציע. און מאמענט, ווען די לופט-פליהער האבען זיך בּעוויזען אויפ׳ן וואקזאל, האבען זיך דערדערט אויסרופען לכבוד בּוירד׳ן און אמעריקא. די לופט-פליהער איז מיט גרויסע שווערינקייטען געלונגען זיך ארײנצודריגען אין די אויף זיי ווארטענדיגע אויטאמאבילען.

טשעמבערליין און לעווין בּיי דער מוטער פון דעם פערלוירענעם פליהער.

פּאריז, 2. יולי. (אטע) טשעמבערלען און לעווין האבען געמאכט אפגעשטאט א וויזיט דער מוטער פון פערלוירענעם פראנצויזישען לופט-פליהער נונזשעסער. לעווין האט זי פערזיכערט אין די פראנצויזישע שטאטען, פארלעגענדיג איהר צו וואוינען אזוי לאנג אין זיין הויז, בּיז איהר זוהן וועט געפונען ווערען.

אנפאל פון קאמוניסטען אין ירושלים.

לאנדאן, 2. יולי. (אטע) פון ירושלים מעלדט מען מיט, אז פיר קאמוניסטען זענען אנגעפאלען אויף א סטודענט, וועלכער האט פערעפענטליכט אין זיין פרעסע דאקומענטען, וואס דעמאסקירען די קאמוניסטישע פראפאגאנדע אין א״י. די קאמוניסטען האבען איהם געצוואונגען אויסצוטרינקען א ליטער ריצינאויל. דעם סטודענט׳ס צושטאנד איז געפעהרליך.

היינט הויבט זיך אן דער 8-טער ציוניסטישער לאנד-צוזאמענפאהר אין פוי. ען.

ווארשא, 2. יולי. (טעלעפאניש פון א גזער קארעספאנדענט) היינט 12 א זייגער מיטאג ווערט אין לאקאל פון אקא דעמישען הויז געעפענט דער אכטער ציוניסטישער לאנדעס-צוזאמענפאהר. לויט די ביז-איצטיגע ידיעות ווייזט זיך ארויס, אז על חשמר און די רעוויזיא-ניסטען וועלען האבען אויפ׳ן צוזאמענפאהר א קליינעם-אינפערוויגענדע מעהר-היים. דערבּיי רעכענט מען, אז די צענטראלע פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און פוילען וועט ארויבער אין די הענד פון דער אפאזיציע.

שרעקליכע שׂרפה אין א האטעל.

בּערלין, 2. יולי. (אטע) אין אן ווינדראט (אלבען) איז אויסגעבראכען א שׂרפה אין האטעל בּארבאראסא. דאס פייער האט זיך פערשפּרייט מיט אזא גיכקייט, אז נישט אלע האטעל-געסט האבען געקאנט צו דער צייט אנטלויפען. איינער פון די געסט איז דערשטיקט געווארען און די פלאמען, און א יונג מיידעל, וואס האט געוואלט ארויס-שפּרינגען דורכ׳ן פענסטער איז דער-הרג׳ט געווארען אויפ׳ן ארט.

מאסקווא, 2. יולי. (פּאט) צוליב די היצען, וואס הערשען שוין דא זייט 3 טעג, זענען 30 מענשען געשטארבען. און שטאט אליין זענען געשטארבען 20 מענשען.

מלוכה-פּרעזידענט און מארשאל פּילסודסקי אין ווילנא.

ווילנא, 2. יולי. (פּאט) היינט א זייגער 8.25 אין דער פרוה איז אהער אנגעקומען דער פּרעזידענט פון מיניסטאריען ראט מארשאל יוזעף פּילסודסקי, די מיניסטארען סטאניעוויטש און דאברוצקי. אין מאמענט, ווען דער צוג איז אנגעקומען אויפ׳ן פּעראן, האט דער ארקעסטער פון 5. לעגיאנען-פּולק אפגעשפּילט דעם נאציאנאלען הימן. דאן זענען דיך געכט אוועק אויף דער פּייערונג פון דער אסטרא-בראמער קירכע. און שפּעטער ערום איז אויך אנגעקומען דער מלוכה-פּרעזידענט מאשטשיצקי.

רעזולטאט פון די שטאט-ראט-וואהלען אין קנישין.

ווארשא, 2. יולי. (א.ט.) אין די וואהלען אין קנישין האט די ליסטע פון די שר״ד-בּעוויצער, וואס שטעהען נאהנט צו פּיאסט, בּעקומען 4 מאנדאטען, אונפּארטייאישע ארבּייטער — 4, יודישער בּלאק — 4.

רעזולטאט פון שטאט-ראט-וואהלען איז ווילנער קאנט.

ווילנא, 2. יולי. (א.ט.) די שטאט-ראט-וואהלען אין נאווא-ווילעיקא האבען די דריי נאציאנאלע פּוילישע ליסטען בּעקומען 2 מאנדאטען, פּ.פּ.ס. — 6. די יודישע פּארטייען האבען צוליב דער צושפּליטערונג נישט בּעקומען קיין איין מאנדאט.

אין נוי-שווענציאן האבען די פּ.פּ.ס. בּעקומען 8 מאנדאטען, די יודישע פּארטייען 4 מאנדאטען, די דעמאקראטען און די סאנאטארען האבען נישט בּעקומען קיין איין מאנדאט.

אין הארארשמיש האבען די ענדעקעס בּעקומען 3 מאנדאטען, לאנדליט — 5, פּויערן-פּארטיי — 1 מאנדאט, ציוניסטען — 1 מאנדאט, ווייסרוסען — 2.

גרינדער פון װלאדיװאסטאקער קהלה דערשיסט אנ׳אגענט פון ג. פּ. או.

װלאדיװאסטאק. (יטא) אומגעקומען איז דער גרינדער פון דער יודישער קהלה און װלאדיװאסטאק, פריהער איינער פון די רייכסטע יודען אויפ׳ן ווייטען מזרח, דער 60-יעהריגער מארק צימערמאן, האט דעם 9. יאנואר אין מענט פון שרעקליכער אויפרעגונג ער... פון װלאדיװאסטאקער ג.פּ.או. און דעם צוזעהן שווער פערוואונדעט.

צימערמאן איז ארעסטירט. עס ווערט געפיהרט א שטרענגע אויספארשונג.

די בּרידער צימערמאן זענען פון 1922 געווען די רייכסטע פיש-קאנצעסיאנערען פון ווייטען מזרח׳דיגען ים-געגענד (פּרי-מאריע) און די גרעסטע הויז-בּעזיצער אין װלאדיװאסטאק. בּעת מערקלאו און ריטערינס האבען אין 1922 אקופּירט װלאדיװאסטאק און די רויטע ארמעע האט בּעגרינדעט די שטאט, האט מארק צימערמאן זיך ערקלערט לאיאל צו דער סאוויעטען-רעגירונג. צימערמאן׳ס יונגערער ברודער האט פערלאזען װלאדיװאסטאק צוזאמען מיט די „ווייסע“ גענעראלען. דער לעצטער בּעזיצט גרויסע פיש-קאנצערן-פּאבריקען און ציגאר-שטאנדען, האבען זיך אויך צענטראליזירט און גיט נעגעלט א גרויסע רואלע און איך וועלכען פון ג.פּ.או. נישט אויפגעהערט צו פּינערן צו איהם, אז ער האט בּעהאלטענע געלד און בּריליאנטען.

די לעצטע אויספארשונג פון די אגענטען האט אזוי דערשיטערנד געווירקט אויף דעם אלטען, אז ער האט פערלוירען דאס גלייכגעוויכט, געכאפּט דעם רעוואלווער און געעפענט א האגעל קוילען.

צימערמאן׳ס בּרודער פון ציגראא האט מיט 3 יאהר צוריק מנדב געווען 40 טויזענד דאלאר אויף ציוניסטישע צוועקען.

דער הויפּט-רעדאקטאר פון „מארגען-זשורנאל“ אנגעקומען קיין בּערלין.

בּערלין, (יטא) אין בּערלין ווייעלט איצט דער הויפּט-רעדאקטאר פון דער גרויסער ניו-יארקער יודישער טאג-צייטונג „מארגען-זשורנאל“ ה׳ יעקב פישמאן. ה׳ פישמאן איז א מיטגליד פון ציוניסטישען אקציאנס-קאמיטעט און וועט זיך בּעטייליגען און ציוניסטישען קאנגרעס, וואס וועט פארקומען און באזעל, ווי אויך אין קאנגרעס צו פערטיידיגען די יודישע רעכט, וואס דארף אבגעהאלטען ווערען אין חודש אויגוסט אין אייראפּא.

א בּריף פון רעדאקטאר דאדע.

פּאריז, 2. יולי. (אטע) לעאן דאדע האט פערעפענטליכט א בּריף און „אקסיאן פראנסעז“, אין וועלכען ער דאנקט זיינע פריינד און אנהענגער פאר די אויסדריקען פון מיטגעפיהל. און זעלבען בּריף אטאקירט דאדע די פראנצויזישע רעגירונג, וועלכע, שרייבט ער, בּעהאנדעלט די פראנצויזען, ווי די איינוואוינער פון די קאלאניעס.

●●● וויכטיג ●●●
פאר שאקאלאד- און צוקערווארג-פאבריקאנטען
איך וויל מיט, אז איך נעהם אן צו מאהלען טאסע צו שאקאלאדען יעדען קוואנטום און צו יעדער צייט.
רעעלע בּעהאנדלונג און שנעלע אויספיהרונג.
מ. ה. ווראבּלעווסקי
נאוואמיעסקא 21. טעל. 40-35.

א טיכטיגער און רוטינירטער
פערוואלטער
נעמט אן הייזער צו פערוואלטען.
ערשטקלאסיגע רעפערענצען.
אפערטען אבצוגעבען אין דער אדמינ. פון „לאדזשער טאגעבלאט“ אונטער S. G.

Dr. Z. Rakowski
ספעצ. פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
9 קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפ. 27-81
ספעציעלער קורס פאר שטאמלער.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7.
נעהמט אויך אן אין לעשניצקא זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאכמ. 8016

טעגליך פאקען-זעצען
ווי אויך מיט שוואדערספאטעס
St. Felczer
B. JOSKOWICZ
פּולנאצנא 4 Północna טעל. 41-86
נעמט אן טעגליך פון 8—11 פריה און פון 4—6 נאכמ.

Dr. med. Braun
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און העזערישע קראנקהייטען און מענער שוואכע.
בּעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל)
23 פּאלודניאווא 23
טעל. 40-26
נעהמט אן פון 9—11 און פון 5—8 נ. מיטאג

Dr. med. P. LANGBARD
Zawadzka 10, Telef. 6-30
צוריקגעקעהרט
ספעציאל-ארצט פאר הויט און העזערישע-קראנקהייטען.
נעמט אן פון 8 ביז 1 און פון 5 ביז 8. 2680

טיף ערשיטערט דורך דעם פריהצייטיגען טויט פון מיין פריינד
נ״ע משה איילענבּערג
דריק איך אויס דער שווער-געטראפענער פאמיליע מיין טיפסטען בּיילייד.
נתן רובּינשטיין.

Dr. med, H. Lubicz
צעגעלניאנא 43. — טעל. 41-32
איז צוריקגעקעהרט.
ספעציאליסט פאר הויט, העזערישע און מענער-שוואכע-קראנקהייטען. היילונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל), נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד.

Dr. med. Feldman
פרויען-ארצט און אקושער
נעמט אן פון $3^1/_2$—$6^1/_2$
Cegielniana 46, tel. 32-88.

Dr. M. Goldfarb
זאוואדזקא 18. טעלעפאן 58-19.
הויט- האר- און געשלעכטס-קראנקהייטען
נעמט אן פון 9—12 פרה. און 5—8 אווענד.
פאר אונבעמיטעלטע — פרייזען ערמעסיגט

Dr. med. STUPEL
12 SZKOLNA 13
ספעציאליסט פאר הויט, האר און העזערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-ליכט עלעקטרא-טעראפּיע.
נעמט אן פון 8—9 אווענד

Dr. med. K. Fiszman
ציגעל-גאס 26 טעל. 77-51
צוריקגעקעהרט.
נעמט אן פון 6—8 אווענד. 2742

Dr. Różaner
ספעציאליסט פאר הויט-העזערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע.
היילונג מיט קווארץ-שטראהלען און דיאטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza)
טעל. 28-98.
פון 8—10, 5—8. פרויען 3—4.
אנ׳עקסטרא ווארטע-זאאל פאר פרויען.

פלעגט די פיס!
PEDICURE
S. Łódzki, Trauguta 5 (Krótka), m. 10
געווזעזענער אסיסטענט בּיי מיסטער קלעמאן (הינער-און נעגעל-אנשטאלט אין לאנדאן).
ספעציאליסט צו בּעזייטיגען הינער-אויגען און הארנהויט, ווי ארייננעוואקסענע נעגעל אהנע שמערצען. בּאסאושירט די פיס.

שטיצט דעם מארגענדיגן אבצייכנונגס-טאג פון די זומער-קאלאניעס פון „הסדרות השומרים“.

15 מיליאן דאלאר פאר פוילען

הלואה-אפמאך געשלאסען געווארען.

אינערן-מיניסטער דראהט צו נאמינירען א פרעזידענט פון ווארשא.

15 מיליאן דאלאר פאר פוילען.

ווארשא, 2. יולי. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער ערשטער טייל פון די אונטערהאנדלונגען וועגען דער אמעריקאנישער הלואה פאר פוילען האט זיך געענדיגט. האט אמעריקאנער קאנסארציום ערמעגליכט דער פוילישער רעגירונג א צוזאגליכע הלואה פון 15 מיליאן דאלאר. דער קרעדיט וועט געגעבען אויף בעסערע בעדינגונגען, ווי די באנק פאלסקי האט איהם בעקומען פון דער „פעדעראל רעזערוו באנק“ אין יאהר 1925. די רעזולטאטען פון די אונטערהאנדלונגען האט מיניסטער ווילאווסקי פארגעשטעלט דעם פרעמיער פילסודסקי, דעם וויצע-פרעמיער בארטעל און דעם פינאנץ-ראט. די פארשטעהער פון אמעריקאנער קאנסארציום פאהרען היינט אפ פון ווארשא.

מפלה פון די טענדעקעס אין די וואהלען צו די דארפס-ראטען.

ווארשא, (טעלעפאניש) לויט'ן בוין אינצוגען סטאטיסטישען מאטעריאל, וואס איז אנגעקומען אין אינערן-מיניסטעריום, האבען די ענדעקעס געליטען א גאלאכע מפלה אין די וואהלען צו די דארפישע זעלבסטפערוואלטונגען. די ענדעקעס האבען בוין איצט געהאט 104 מאנדאטען. איצט — 45. וואוואלעניע, בוין איצט 122, היינט 648, פיאסט, בוין איצט — 61, היינט — 63. פוילען-פארטיי, בוין איצט גארנישט, היינט — 15.

רויז-הוספה פון קויהלען-גרובען-ארבייטער.

דאמבראווא, 2. יולי. (פאט) די בערג-ארבייטער האבען ארויסגעשטעלט א פארערונג צו העכערן די שכירות מיט 20 פראצ. די אינדוסטריעלער זענען גרייט צו געבען א הוספה, זיי ווילן אבער העכערן דעם פרייז פון קויהלען און דער צו מיזען זיי האבען אנ'ערלויבניש פון דער רעגירונג. די ארבייטער-פערטראוענס זאגען נישט מסכים מען זאל העכערן דעם פרייז פון קויהלען.

אינערן-מיניסטער דראהט צו נאמינירען א פרעזידענט פון ווארשא.

ווארשא, 2. יולי. (טעלעפאניש) דער אינערן-מיניסטער סקלאדקאווסקי האט זיך געווענדעט מיט א בריף צום פרעזידענט פון שטאט, יאזעראווסקי, און וועלכען ער ווערט אנגעוויזען, אז דער אינצויגער צושטאנד אין דער ווארשאוער זעלבסטפערוואלטונג, צוליב דעם, וואס די פארטייען קאנען נישט אריינקומען צווישען זיך, קאן נישט לענגער אנהאלטען. אויב דער שטאט-ראט וועט ביז'ן 10 יולי נישט אויסוועהלען קיין פרעזידענט, וועט ער זיין געצוואונגען, שטיצענדיג זיך אויף די פאראגראפען 44 און 63 פון דעקרעט וועגען זעלבסט-פערוואלטונגס-וועהלען צו נאמינירען א פרעזידענט.

די נאמינירטע פרעזידענט וועט ער בעשטימען פון דער שטאט-קאסע.

דענקמאל פון אדאם מיצקיעוויטש אין פאריז.

פאריז, 2. יולי. (פאט) אין די געלעמטע נומערן פון עטליכע פאריזער צייטונגען האבען זיך בעוויזען ארטיקלען וועגען מיצקיעוויטש'עס דענקמאל, וועלכער וועט געפלאנט געשטעלט צו ווערען אין פאריז. די צייטונגען דרוקען אויס די מיינונג, אז דער דענקמאל דארף געשטעלט ווערען נעבען דער פוילישער אמבאסאדע.

טערמין פון צושיקען שקלים-געלטער פערלענגערט ביז'ן 8-טען יולי.

לאנדאן, 2. יולי. (יטא) אין הסכם מיט די וואונשען פון שקל-קאמיטעט אין לאנדאן, איז בעשלאסען געווארען צו פערלענגערען דעם טערמין פון צושיקען די שקל-געלדער אין דער צענטראלע קיין לאנדאן ביז'ן 8. יולי.

די צאהל דעלעגאטען וועט בעשטימט ווערען לויט די געלדער פון די צאהל שקלים. די וואהל-קאמיטעטען דארפען די רעזולטאטען פון די וואהלען מודיע זיין ביז'ן 15. אויגוסט.

קאנפערענץ פון אמעריס. ציוניסטען אקצעפטירט וויצמאנ'ס פאליטיק.

פילאדעלפיא, 2. יולי. (יטא) דא איז געשלאסען געווארען די קאנפערענץ פון די אמעריקאנישע ציוניסטען. אלס פרעזידענט פון דער ארגאניזאציע איז אויסגעקליבען געווארען לואי ליפסקי, אלס וויצע-פרעז. — די פרעזידענטין פון „הדסה“ העגריעטא שאלד.

אין עקזעקוטיוו זענען אויסגעקליבען געווארען 25 מאן, אין אדמיניסטראציע-קאמיטעט זענען אריין 120 מיטגלידער.

די וואהלען אין אדמיניסטראטיווען ראט זענען פארגעקומען אונטער א שטארקער השפעה פון „הדסה“, וואס האט זיך בעמיהט צו בעווייזען, אז הגם בראנדייס איז נישט אריינגעטרעטען אין דער ארגאניזאציע, לעבט דאך דער בראנדייזיזם און א גרויסער צאהל פון די ציוניסטישע פערזאנען.

די קאנפערענץ האט בעשלאסען הונדערטויזענט קאמפאניע פון 100 מיליאנען דאלאר, כדי צו דעקען דעם דעפיציט פון דער ארגאניזאציע.

ווייטער האט די קאנפערענץ בעשלאסען צו בעפולמעכטיגען די אמעריקאנישע דעלעגאטען אויפ'ן 15. ציוניסטישען קאנגרעס צו אקצעפטירען וויצמאנ'ס פאליטיק. ווייטער איז בעשלאסען געווארען, אז דעם בודזשעט זאל בעשטימען דער פינאנציעלער קאמיטעט, וואס וועט איהם דערנאך צושטעלען צו בעשטעטיגען דעם עקזעקוטיוו.

די קאנפערענץ האט אויך בעשלאסען, אז די אמעריקאנער דעלעגאטען זאלען אויפ'ן קאנגרעס אקצעפטירען די פאליטיק פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו אין ארץ-ישראל.

באנדיטען-אנפאל אויף א טאמאשאווער יודישען סוחר.

טאמאשאוו, (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) פרייטאג איז דער טאמאשאווער יודישער קליינהענדלער לייב קירשבוים, דורכגעהענדיג דעם וואלד, בעפאלען געווארען פון א באנדיט. קירשבוים האט לכתחילה געפרובט אנטלויפען. אבער דער באנדיט איז איהם נאכגעלאפען און איהם מיט אנ'אייזען א זעץ געטון איבער'ן קאפ און דאן בייה איהם צוגערויבט 80 זל. צום גליק איז דער קלאפ נישט געווען קיין טויטענדער. קירשבוים איז אוועק צו גלייכען צום בעוואוסטזיין און קומענדיג צו זיך, האט ער וועגען אנפאל געמאלדען דער פאליציי.

די אויספארשונג איז אין גאנג.

שטייער-מאכט קען נישט פאדערן פון דער קראנקען-קאסע ליסטעס פון די פערזיכערטע.

לויט א פערארדנונג פון ארבייטס-מיניסטעריום האט די שטייער-מאכט נישט קיין רעכט צו פאדערן פון דער קראנקען-קאסע צוצושטעלען איהר א ליסטע פון יעדער צאהל פערזיכערטע ארבייטער, און וועלכער ס'איז אונטערנעמונג.

געזעץ וועגען געשוואוירענע בוכהאלטערען טאר נישט בע'עולה'ן די אנגעשטעלטע.

(ע) אויף א פערזאמלונג פון בוכהאלטערן אין האנדעלס-אנגעשטעלטען פעראיין, איז ארומגערעדט געווארען דער געזעץ-פראיעקט וועגען געשוואוירענע בוכהאלטערען, וואס זאל בקרוב בעטראכט ווערען אין סיים.

די רעדנער האבען זיך ארויסגעזאגט, אז דער פראיעקט דארף אויסגעארבייט ווערען אין הסכם מיט די פאסטולאטען פון די אנגעשטעלטע-פעראיינען. ס'איז בעשלאסען געווארען אנטערצונעמען א בשותפות'ע אקציע פון אלע פעראיינען.

בעזונדערע וואהל-אורנע פאר פרויען.

(ע) אי פ'ן בארשלאג פון כשאנים מיינעני אמט האט דער מאגיסטראט זיך געווענדעט צום רויפט-אמט פאר סטאטיסטיק, וועגען איינארדנען א בעזונדערע וואהל-אורנע פאר פרויען, לויט'ן מנהג פון אינגנגע מערב-אייראפעאישע מדינות.

די מעלה פון א בעזונדערער אורנע פאר פרויען איז, וואס עס גיט א גענויע סטאטיסטיק וועגען דער פאליטישער ארגאניזאציע צווישען דער בעפעלקערונג פון ביידע געשלעכטער.

דאה געריכט ווערט מוזן פעסטשטעלען די ירושה פון פערשטארבענעם, דאן ערשט וועט די קראנקען-קאסע אויסצאהלען שטיצע.

(!) לויט א פעראדנונג פון דער מאכט, וועט די קראנקען-קאסע קאנען אויסצאהלען די רעגלמעסיגע שטיצע לויב אנגעהויבען צו דער ארבייט, וואס איז נישט איננאנצען אויסבעצאהלט געווארען דער פאמיליע ביז צום טויט פון פערזיכערטען, ערשט נאך אנ'אורטייל פון געריכט, וועגען דער גרויס פון דער ירושה, וואס דער פערשטארבענער האט איבערגעלאזען.

11-יעהריג יודיש מעדעלע איבערגעפאהרען פון א אויטא.

(§) געכמען איז אויף דאראווסקא 7 איבערגעפאהרען געווארען דאס 11-יעהריגע יודישע מיידעלע פייגע בירענבוים. זי געפינט זיך אין א שווערען צושטאנד.

סטרוזשעס בעקומען העכערע שכירות.

(:) לויט א בעשלוס פון העכסטען שיורים-געריכט דארפען די סטרוזשעס בעקומען פאלגענדע וועכענטליכע שכירות: ערשטע קאטעגאריע — 27.50 זל. 2-טע: 20.35, דריטע: 14.85, פירטע: 8.80, פינפטע: 5.50.

פאר דער ארבייט ביים נאכט-מאסער קריגען די סטרוזשעס פון אלע קאטעגאריען 2.50 זל. א וואך. דער סטרוזש פון א געבעט-הויז בעקומט נאך 3 זל. א וואך הוספה.

קאנאליזאציע-ארבייטער וועלען נישט איבערגעריסען ווערען.

(§) לויט אנ'ערקלערונג פונ'ם לייטער פון די קאנאליזאציע-ארבייטען אינזש. סקושעווסקי, איז קיין שום סכנה נישטא, אז די קאנאליזאציע-ארבייטען זאלען דארפען איבערגעריסען ווערען, ווי לאנג דאס וועטער איז גינסטיג.

די ווענדונג צום מאגיסטראט צו העכערן די קרעדיטען מיט 100 טויזענט זל. א חודש האט די לייטונג געמאטיווירט צוליב דעם, וואס איצט קומען אן פיל פוי-מאטעריאלען. שפעטער אבער וועלען די קרעדיטען קאנען בעדייטענד פערקלענערט ווערען.

קאנפיסקירט דעם „פריידענקער“ און „וואלנע זשארטי“.

(§) געכמען איז קאנפיסקירט געווארען די אויפלאגע פונ'ם יודישען בלעטעל: „דער פריידענקער“. דער רעדאקטאר איז צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט.

עס איז אויך קאנפיסקירט געווארען דער הימאריסטישער פוילישער זשורנאל „וואלנע זשארטי“ און געגען רעדאקטאר איז פערפיהרט געווארען א פראצעס.

פערברענט געווארן די בערימטע פוילישע ארטיסטין קאזשימירא ניעוויאראווסקא.

דער שוידערליכער אומגליקס-פאל איז געשעהן מיט דער ארטיסטין אויפ'ן ווילנער וואקזאל.

ווילנא. (ספעציעל צום „ל. ט.“) דאנערשטאג 4 בייטאג, בעת די בעוואוסטע פוילישע אפערעטען-ארטיסטין קאזשימירא ניעוויאראווסקא, וועלכע גאסטראלירט איצט אין „רעדוטא“, האט זיך געפונען אין אנהר וואגאן, אויפ'ן ווילנער וואקזאל, וואו די אפערעטען-טרופע געלטעט, האט זיך אין א געוויסען מאמענט, ווען זי האט זיך געפונען נעבען א ברענענדיגער פרימוס-מאשינקע, פלוצלינג אנגעצונדען איהר לייבעל קלייד און די ארטיסטין איז אין איין אויגענבליק פערוואנדעלט געווארען אין א לעבעדיגען ברענענדיגען פאקעל.

ניעוויאראווסקא איז אויסגעלאפען אויף דער פלאטפארמע, וואו די ערשטע הילף איז דער ארטיסטין געגעבען געווארען און ביהין-אמבולאנס, פון וואנען מען האט זי אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

ניעוויאראווסקא האט בעקומען זעהר ערנסטע ברענד-וואונדען אויפ'ן גאנצען קערפער. ס'איז אבער געווען א האפנונג צו דערהאלטען די ארטיסטע ביים לעבען.

ביינאכט איז אפגעהאלטען געווארען א קאנסיליום וועגען נאנטער-צושטאנד פון דער ארטיסטין מיט דער בעהאלטע גאנג פון פראפ. מיכיעדא און פראפ. ארלאווסקי.

ארום 8 אוהער זענען צו דער אומגליקליכער אנגעקומען געווארען נאר-קאטיק, אזוי, אז ניעוויאראווסקא האט פערלירען דאס בעוואוסטזיין.

ארום 12 א זייגער האט זיך די לאגע פון דער אומגליקליכער פערערגערט, דאס הארץ איז געווארען אלץ שוואכער. ארום האלב 2 ביינאכט האבען שוין די דאקטוירים פערלוירען יעדע האפנונג צו דערהאלטען זי ביים לעבען. ארום 3 בעגיגען איז ניעוויאראווסקא, גאר קומענדיג צו זיך, געשטארבען. און שטאט האט דער טראגישער טויט פון דער וועלט-בערימטער אפערעטען-ארטיסטין געמאכט א ערשיטערנדען איינדרוק.

די טראגיש-אומגעקומענע לאנשונ-מיגערא ניעוויאראווסקא איז געווען איינע פון די בערימטעסטע פוילישע אפערעטען-ארטיסטינגן. מיט א האלב יאהר צוריק האט זי זיך אויסגעדרוקט פאר א יודישען זשורנאליסט, אז זי פיהלט א גרויסען כבוד-ענטוזיאזם צום יודישען טעאטער און אז מיט דער צייט פלאנט זי ארויסצוטרעטען אויף דער יודישער בינע.

ZAKŁAD ŚLUSARSKO-MECHANICZNY
F. MOTYL Majster cechowy
Łódź, Zawadzka 19 telef. 55-42
Firma egzystuje od roku 1895.
אויספירונג פון זעמטליכע שלאָסער און מעכאַנישע אַרבייטונג, זאַווי פּרעסן און פּאָמפּ-אייזנס, צענטריפוגען און פּערבער-קעסל, ווי אויך זעמטליכע מאַשין-רעפּאַראַטורען.
ספּעציאַליטעט: אויסגענישע שוועסונג אויך שנייד-
מאַר פאַר אלע מעטאַלן אונטער גאַראַנטיע.

לעזט און אבאנירט דאס
„לאדזער טאגעבלאט“

טעלעפאן-געשפרעך אין לאדז זיך פערקלענערט מיט 40 פראצענט.

אין ווארשא האבען די טעלעפאן אבאנענטען פרייטאג געהאט ערקלערט א שטרייק געגען די „ליטשניקעס“ —

(:) זינט ס'זענען איינגעפיהרט געווארען די „ליטשניקעס“, האט זיך די צאהל טעלעפאן-געשפרעכען פערקלענערט מיט 40 פראצענט.

די אבאנענטען בענוצען זיך מיט'ן טעלעפאן וואויפיל עס איז שר-ליבט אדיך א בעזונדערע צוצאהלונג.

* * *

ווארשא, (טעלעפאניש) אין ערשטען טאג פון איינפיהרען די טעלעפאן-ליטשניקעס האבען די אבאנענטען ערקלערט א 1-שעה'דיגען שטרייק, וואס האט געדויערט פון 1 ביז 2 מיטאג.

איצט ווערט דער קאמף געגען די ליטשניקעס-פעראָרדנונג איבערגעטראגען אין סיים. ווען די מעדרהייט פון די סיים-קלובען זענען געגען דעם אויפהערען אויפ'ן „פאסט“.

דער פעראיין פון די טעלעפאן-אבאנענטען אין ווארשא און לאדז האט אויפגעפאדערט אלע אבאנענטען צו רעגיסטרירען יעדער פאר זיך די צאהל געשפרעכען צוזאמען מיט די שלעכטע פערבינדונגען, כדי צו קאנען פעסטשטעלען, צי די „ליטשניקעס“ ווייזען אן געגאו און פונקטליך די ווירקליכע צאהל געשפרעכען.

אויסער דעם פאדערט דער פעראיין אויף אלע אבאנענטען אויסצושרייבען אויף די דורך „פאסט“ צוגעשטעלטע רעכנונגען פאלגענדע בעמערקונג אין דער פוילישער שפראך:

„Rachunek płacę pod groźbą wyłączenia telefonu. Zastrzegam sobie prawo wystąpienia na drogę sądową o zwrot nadpłaconych sum, oraz szkody i straty, gdyż rachunek WPP. i warunki w nim zamieszczone są niezgodne z umową i prawem.

(Podpis).

Łódź, dn.... 1927 r.“

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעהמט-אן פון 6 ביז 7 אין אווענד.
ניט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען ניט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57, אדמיניסטראציע 47.

רעכט און געלט

פאר אונזערע פאלקס-שולען.

דער איצטיגער בילדונגס-מיניסטער ה' סענאטאר ד"ר טשערוצקי איז געווען אזוי פריינדליך אויסצוהערען ביז'ן סוף מיין רעדע אין סיים, וואו איך האב מיט פאקטען אין דער האנד פארגעשטעלט דעם גאנצען טרויעריגען מצב פון דער יודישער קולטור, דער עיקר פון בילדונג, אין פוילען. איך האב ניט בעהאלטען קיין עקספראמפט-אדער מיטינג-רעדע אין סיים; איך האב גערעדט וועגען ענינים, וועלכע איך האב גוט דורכגעטראכט, וועלכע איך האב, אפשר צום ערשטען מאל בעלויכטען אין זייער אמת'ן ליכט און פון וועלכע עס טוט מיר וועה מיין הארץ שוין פון לאנג אן...

דער מיניסטער איז דעמאלט געווען נאך א נייער מענש אויף דער מיניסטער-באנק. ענטפערן אונז, די פארשטעהער פון די מנוחים, וועלכע האבען געשטורעמט דעם סיים, איז ארויסגעשיקט געווארען דער רעכטער חבר פון דער בילדונגס-קאמיסיע, ה' קארנעצקי, זיין ענטפער איז געווען ניט קיין זאכליכער נאר א פויליש-נאציאנאליסטיש-שאוויניסטישע אויסרעדעניש, וועלכע פערגעספערט ניט די געשטעלטע קלאץ-קשיות, נאר רעדט פנה זיי... אויף מיינע קלאץ-קשיות האט ער זיך אפילו ניט אפגעשטעלט. איך האב איהם געפרעגט באדעם: „חבר! וואס האט איהר עפעס מיך פערשוויגען?" איך האב מיט גרויס בעפרידיגונג בעמערקט פון זיין זעהר ניט קלארען ענטפער, אז ער האט ניט וואס צו זאגען געגען מיר...

און עס איז באמת ניטא וואס צו זאגען געגען דעם ניט נאר אויפן פויליש טיים, נאר אויך אין דער בילדונגס-קאמיסיע! די עוולות געגען אונזער גאנצען שול-וועזען זענען אזעלכע קלארע און בולט'ע, אז מען קען זיך נאר מאכען, ווי געשטארבען, אדער פאר א נאר און אריבערגעשפרונגען איבער זיי אדער אויסמיידען זיי; געבען אבער אויף זיי א ערליכע און א קלארע תשובה קען מען נאר אויף איין אופן; מודה זיין זיך בפני כל עם ועדה. אז איך בין אין מיינע מיינונגען און פאדערונגען אינגאנצען גערעכט!

ארויסזאגען אזא אמת האט זיך ביז איצט קיין איין מיניסטער און קיין איין דעפוטאט, פיי פון רעכטס, פיי פון לינקס, — ניט דערוועגט!

ווי דערוועט מען זיך ... איך? גאר פשוט: מען גיט אויס מעדענדיגע קלאנגעדיגע כלומרש'טע ... אויסדרעהען זיך פון ארייננעהמען אין תוכן פון ענין... דאן גפט'נען זיך שוין יודישע קלעטענטען, און ניט נאר פון די מיניסטעריעלע פערפלוכטע יודעלעך נאר פון גאר אנ'אנדער זאט, וועלכע קומען שוין צום מיניסטער און זאגען איהם, אז בלויז זייער שול איז אנ'אמת'ע יודישע שול. אויף אנדערן קומען אנדערע שול-פארשטעהער און זאגען בפירוש, אז נאר זייער שול איז די אמת'ע. ביידע צדדים דערווייזען זייער „אמת" מיט אותות ומופתים...

געהויס זענען אונזערע שול-צענטראלען פערדינסט פולע אינסטיטוציעס און גענוס זענען זיי דערבאי חוץ דער טובה פון שול גארנישט אויסען... אבער ווי בעמערקען זיי ניט, אז זיי עסעגען מיט זייער טאקטיק דעם נאציאנאלען פראגנס, פערבעטענדיג דעם מיניסטער צו דעם: diwide et impera. (צוטייל און הערש!)

און דער מיניסטער ענטפערט אויף אזא נארישע טאקטיק: „איהר ווילט נאר א העברעאישע און איהר ווילט נאר א יודישע שול. טא פערגעניגט זיך אויף א פולישער!"

געוויס מאכט זיך דער מיניסטער דערביי, אז ער פערשטעהט דעם תוכן פון ענין ניט; געוויס מאכט זיך דער מיניסטער דערביי, אז ער ווייס ניט, אז אונזערע שול-צענטראלען מיט אלע זייערע גרויסע פערדינסטען האבען קיין שום פאליטישע פערשטעהערשאפט ניט!

געוויס פערשטעהען אונזערע שול-צענטראלען ניט, אז דעם העברעאיש און יודיש מוזען מיר אויסקעמפען כלפי פנים; כלפי חוץ אבער פיהרען מיר מלחמה נאר מיט דער אסימילאציע!

דער בילדונגס-מיניסטער מוז אבער וויסען, אז די ברייטע יודישע מאסען זענען גאר ניט אזוי פאנאטיש צוריסען אין דער שאלה פון העברעאיש, אדער יודיש; דערפאר אבער האלטען זיי פאר זייערע, יודישע שולען נאר די שולען מיט'ן לערן-לשון יודיש, אדער העברעאיש!

דאס איז אונזער אלגעמיין-יודישער שטאנדפונקט, פון וועלכען מיר וועלען זיך בשום אופן ניט לאזען ארפפירען! דער הער מיניסטער קען שוין אונז אפזאגען אין רעכט און געהעריגע אונטערשטיצונג פאר אונזערע שולען און ניט נאר דער ה' מיניסטער, נאר אפילו די געזעצגעבערישע מלוכה-מאכט אליין; דאס ענדערט די שאלה גאר ניט! די יודישע שולען — דאס איז דער איינקעלשטיין פון אונזער נאציאנאל-קולטורעלער עקסיסטענץ; מיר קענען אן זיי ניט אויסקומען און וועלען קיינמאל ניט אויפהערען צו פיהרען מיט אלע מיטלען, וועלכע שטעהען אין אונזער רשות, דעם פערביטערטסטען און פער'עקשנ'טסטען קאמף פאר אונזערע העברעאישע און יודישע פאלקס-שולען קודם כל! עסענטליכע רעכט מוזען מיר בעקומען פאר די דאזיגע שולען און אויסגעהאלטען מוזען זיי ווערען פון מלוכה-אוצר אזוי ווי אלע איבעריגע פאלקס-שולען איך זעה גאר ניט איין, פארוואס איך זאל זיך ניט מודה זיין, אז אונזערע יודישע און נאכמעהר די העברעאישע פאלקס-שולען געפונען זיך אין א זעהר שווערער קריטישער לאגע! אבער אויב עמיצער מיינט, אז מען קען אונזערע שולען פטר'ן מיט דעם, וואס די מלוכה-מאכט וועט זיי ניט אונטערשטיצען, — האט יענער א גראבען טעות:

מיר, יודען, זענען א סך גרעסערע עקשנים, איידער די מיניסטארען! וואס מעהר אונזערע פאלקס-שולען ווערען פערארימט, אלץ טייערער זענען זיי פאר אונז און אלץ ווייניגער וועלען מיר זיי לאזען פאלען; אבער עס קען און טאר דאך א מלוכה ניט פאדערען פון וועלכען עס איז נאציאנאלען קבוץ און דערצו נאך פון אזעלכען, וואס טראגט אויף זיך די גרעסטע שטייער-משא, ער זאל צווי מאל צאהלען פאר אויפהאלטען פאלקס-שולען: איינמאל, אלס בירגער בכלל, און דעם צווייטען מאל אלס פאלקס-אנגעהעריגער! דאס איז דאך אונגעהערט!

אויב עס געהט וועגען דער טומע געלד, איז דאך די סומע אנ'אומבעדייטענדע פאר א צווייט מיליארדיגען בודזשעט; זי מאכט אויס, רעכענענדיג אלע אונזערע פאלקס-שולען אהן חלוק פון ריכטונג, בערך צעהן (10) מיליאן גילדען, וואס דעקט אלע מלוכה'שאפטליכע הוצאות אויף אלע אונזערע פאלקס-שולען.

מיר פאדערען און וועלען ניט אויפהערען צו פאדערען רעכט און געלד פאר אונזערע פאלקס-שול!

דעפוטאט ד"ר יעקב וויגאדסקי

פוילען וועט מוזען עסען שווארץ ברויט.

פון דעפוטאט ד"ר בערנהארד הויזנער.

דער פוילישער האנדעלס-בילאנס ווייזט אויף שרעקליכע ציפערן פאר די לעצטע 2 חדשים: אין אפריל און מאי 1927 האט דער אויסלענדישער אימפארט איבערגעשטיגען דעם פוילישען עקספארט קיין אויסלאנד מיט אנ'ערך 75 מיליאן גאלד-זלאטיס, ד. ה. 15 מיליאן דאלאר. ווען אט די דאזיגע ערשיינונג זאל זיך איבער'חזר'ן נאך און משך פון די נאהנטסטע חדשים, מוז קיין צו א קאטאסטראפע, צו א צושטאנד, וואס וועט צושמעטערן אונזער וואלוטע, אומווארפען דאס גלייכגעוויכט פון בודזשעט און אט צו דעם נאצען לאנד, וואס ברענגט מיט זיך א וואלוטע-רעוואלוציע.

ביי אונז אין פוילען קען די רעוואלוציע מיט זיך אויך ברענגען פאליטישע איבערראשונגען, וואס זייער מאס איז גאר ניט אפצושאצען. די רעגירונגס-קרייזען זענען דערום מיט רעכט בשאוגרוהיגט. וויצע-פרעמיער בארטעל בעמיהט זיך א סוף צו מאכען צו אט דעם בהלה'דיגען מצב.

וואס איז די סבה פון דער דאזיגער לאגע? וואו איז דער אנהויב פון דער צרה?

זעהר פיל איז אין דער פאקטישער פון אונזער האנדעלס-בילאנס שולדיג דאס, וואס מען בענוצט אין פוילען דאס אויסערדענטליך פיינע מעהל. ס'איז א פלא, אז אנ'אגרארער-לאנד מוז אימפארטירען מעהל און תבואה פון אויסלאנד.

און אימפארטירען מוזען מיר תבואה און מעהל פון אויסלאנד איינציג און אליין צוליב דעם, ווייל יעדעס יאהר און הערבסט עקספארטירען מיר תבואה קיין אויסלאנד און אין פריהלינג הויבט ביי אונז אן צו פעהלען תבואה און דערפאר מוזען מיר אימפארטירען פון אויסלאנד. היי-יאהר, למשל, האבען מיר עקספארטירט קארן צו 2.20 דאלאר (פאר א מעטער-צענטנער) און זייט יאנואר 1927 האבען מיר אימפארטירט אויסלענדישען קארן צו 6 דאלאר (א מעטער-צענטנער). מיר זענען ווי יענער ארימער סטודענט, וואס פערקויפט זיין מעטער-צייט זיין ווינטער-מלבוש פאר א שיחו-פיהו און מוז ווינטער דעם זעלבען מלבוש צוריקקויפען און צאהלען דריי מאל אזויפיל. ווי ער האט בעקומען פאר'ן דאזיגען מלבוש אין זומער. א יחיד און א מלוכה, וואס פיהרען אזא ווירטשאפט, מוזען באנקראטירען.

די דאזיגע מיינונג האב איך שוין ארויסגעזאגט אין רעגירונגס-קרייזען און איך האב דאן געפונען דאס גיטיגע פער שטענדניש פאר מיינע ארגומענטען. דער וויצע-פרעמיער, האנדעלס- און אגרער-מיניסטארען זענען שוין געקומען צו דער איבערצייגונג, אז אונזער תבואה-פאליטיק מוז געענדערט ווערען אויף דעם אופן, מען זאל אין ערשטער רייהע זיכערן דעם לאנד יענע מאס תבואה, וואס איז נויטיג פאר'ן איינענעם געברויך און דעם איבערפליס, אויב אזעלכער וועט זיין, זאל מען עקספארטירען קיין אויסלאנד.

בפרט גיט זיך וויצע-פרעמיער באר-טעל אפ א דין-וחשבון — און דאס איז זעהר וויכטיג — אז פוילען איז א לאנד, וואס קאן איבערהויפט קיין תבואה ניט עקספארטירען, מיר קומען קוים אליין אויס מיט אונזער תבואה-פראדוקציע. און ביי די בעסטע גערעטענישען זענען מיר בכח נור א קליינעם קוואנטום תבואה צו עקספארטירען, ווייל אונזער קאנסומציע שטייגט ארויף אונזער עקאנאמישע לייכטונגס-פעהיגקייט.

דער גרעסטער וועלט-אימפארטער, ה' סימונקער פון האמבורג, האט מיר אין א געשפרעך ערקלערט, אז „קיין שום לאנד האט נישט אזא לוקסוס-געבעקס, ווי פוילען". אויף לוקסוס קאן זיך ער-לויבען בלויז א רייכער יחיד, ארער א רייכע מלוכה, אבער ניט אזעלכע, ווי פוילען. דערפאר איז נויטיג, אז מיר זאלען ניט בלויז רעגולירען אונזער עקספארט און אימפארט פון תבואה, נאר מיר מוזען אויך רעגולירען אונזער קאנ-סומציע פון מעהל. מיר טארען ניט עסען קיין לוקסוס-ברויט און לוקסוס-זעמעל.

איטאליען, וואס איז געווען געוואוינט צו עסען געבעקס פון פיל בעסערן מעהל, ווי מיר, עסט זייט א יאהר טונקעל ברויט און זעמעל, ווייל דאס פאדערט די דאר-טיגע וואלוטע-סיטואציע, דער בהרשעט-גלייכגעוויכט און די שווערע פינאנציעלע לאגע אין איטאליען.

מיר מוזען דאס זעלבע טון. מיר וואל-טען איינגעטליך בעדארפט קאנסומירען ראזשענע קארן- און ווייצען-מעהל. דער פראנצויזער עסט נור ראזשענע געבעקס. ער איז געזונד און דארף ניט פאהרען קיין קארלסבאד. עס איז אנ'אלגעמיינע בעקאנטע טאט-זאך, אז די דאקטוירים היינטען די מאגען-ליידענדע עסען ראזשענע ברויט און זעמעל. קיין היגיעני-נישע טעמים, וואס זאלען זיין א מניעה איינצופיהרען ראזשענע ברויט און מעהל זענען, ווי מיר זעהען, נישטא. די מא-טעריעלע נוצען, וואס מיר קאנען אבער דערפון האבען זענען — זעהר גרויס.

לאמיר אנגעמען, אז אין פוילען עסט בלויז די שטאטישע בעפעלקערונג, ד. ה. אנ'ערך פון 10 מיליאן מענשען, די פיי-נסטע פארטען פון מעהל. ווען מיר וועלען בערעכענען, אז יעדער מענש, ווי דאס איז שוין וויסענשאפטליך בעוויזען, עסט 40 דעקא ברויט אדער זעמעל א טאג, בעקומען מיר די ציפער פון 365 מאל 40 א יאהר ד. ה. 146 קילא ברויט עסט איין מענש אויף א יאהר. ווען מיר פרא-דוצירען 50 פראצ. מעהל, דאן פער-ברויכען מיר 2 מאל אזוי פיל מעהר ד. ה. 292 קילא תבואה א יאהר.

וואלטען מיר אבער געגעסען ראזשענע ברויט, דאן וואלטען מיר געווינען פער ברויכט א העלפט ווייניגער, ווייל פון תבואה ווערט, ווי בעקאנט, געצויגען 97 פראצ. ראזשענע מעהל.

אנגעהמענדיג, אז 10 מיליאן מענשען פון דער שטאטישער בעפעלקערונג וועט עסען ראזשענע געבעקס, וועלען מיר קאנען איינשפארען די העלפט פון קרוב 29 מיליאן, ד. ה. 14 מיט א העלפטען מיליאן מעטער-צענטנער תבואה א יאהר דאס בעטרעפט 145 טויזענד וואגאנען תבואה און רעכענענדיג דורכשניטליך צו 4 דאלאר אויף א מעטער-צענטנער ווייץ און קארן, דאן וואלטען מיר אפגעשפארט 58 מיליאן דאלאר א יאהר.

ווי גליקליך וואלט פוילען געווען, ווען מיר זאלען קאנען בעקומען א הלואה אויף קליינע פראצענטען. און ווען מיר וואלטען צפנעז'פארט מיט איינמאל אזא גרויסע סומע, וואס מאכט אויס א דריט-טעל פון איינער יאהר-בודזשעט, וואלט דאס פאר אונזער ווירטשאפטליכען לע-בען געהאט א געוואלדיגע בעדייטונג.

מוסאליני האט אין איטאליען דורכגע-פיהרט אנקעטעס, אפגעהאלטען א ריי קאנפערענצען מיט גרויסע דאקטוירים, אבער מען איז נאך ניט געקומען צו דער איינ-ציגונג, אז דאס איז דאס איינציגע מיט-טעל צו ראטעווען די פינאנציעלע און עקאנאמישע סיטואציע און איטאליען.

דעם זעלבען איז אויך דער איינציגער וועג, און וועלכען פוילען מוז געהן.

אויב מען וויל דערהאלטען דאס גלייכ-געוויכט פון בודזשעט, קאנען עקאנאמיש דורכהאלטען אהן אנ'אויסלענדישע הלואה, מוז איינגעפיהרט ווערען די דאזיגע רעפארם. אויב אפילו עטליכע גרוי-סע מיהלען וועלען ליידען דערביי, קאן דאס אבער נישט זיין קיין מניעה איינ-צופיהרען די רעפארם, פון וועלכער עס הענגט אפ די טובה פון דער גאנצער מלוכה.

וואס עס האט זיך אפגעטאן אין ניו-יארק, ווען לינדבערג איז אהין אנגעקומען.

אנ'אונגעוועהנליך-אימפאזאנטע פייערונג, וואס די וועלט האט נאך אזעלכעס ניט געזעהן.

(ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט")

פון ג. אייזנער.

די שטאט ניו-יארק האט חיינט אויפ-גענומען דעם העלד פון טאג, איהר ליב-לינג — דעם לופט-פליהער משארלס לינדבערג, וועלכער איז מיט צוויי טעג צוריק געקומען פון איירעפא נאך זיין טעמפאטיציאנעלער רייזע א.ז. זיין אטרא-פלאן פון ניו-יארק קיין פאריז.

די אייפנאהמע, צו וועלכער מען האט זיך געגרייט עטליכע וואכען, איז אי-בערגעשטיגען אין איהר פראם און פער-נעהם אלע אויפנאהמען, וואס האבען דא בעקומען קעניגען, פרינצען א.ד.ג.ל.

ניו-יארק, ווי בכלל אמעריקא, וואס איז בערימט אין פערשטעלונגען די גראנדיעזעסטע פאראדען, ווי איבער-הויפט וועלען אונגעהויערע פער-נעהם, איז זיך אליין איבערגעשטיגען אין דעם קבלת-פנים, וואס איז ארגא-ניזירט געווארען פאר דעם בעצווינגער פון לופט און ים.

ניט קוקענדיג דערויף, וואס די אויפ-נאהמע איז ארגאניזירט געווארען און א פראכטבאר מאנטאג, איז פיגרעכטמעגען טאג פון דער פריה אן איינגע-ארדענט א יום-טוב'דיגע שטימונג. די בעדריטע האט דעם טאג איינגעטליך גאר פון פריהער געהאט ערקלערט אלס יום-טוב. די באנק-הייזער, דאגענגען, און אנ-דערע גרויסע געשעפטען, האבען אבער דעם טאג ניט ערקלערט אלס יום-טוב איז, ווי אלע טאג, און דער פריה אנגע-הויבען זייערע אפעראציעס. עס האט אבער ניט לאנג געדויערט און זיי האבען זיך ארומגעזעהען, אז זיי האבען גע-מאכט א פעהלער. מיליאנען מענשען האבען פערגעסען אן זייערע געשעפטען און זיך ארייכגעלאזט אין די גאסען בע-גענגען לינדבערג'ן. דער געדראנג פון מענשען אין די גאסען איז געווארען אזוי אונגעהייערליך, אז ווענען מאכען וועלכע עס איז געשעפטס-אפעראציעס איז געווען אבעגערערט און דער גרויסער האנ-דעל זיך טאקע די גרעסטע מיהל געשעפ-טען פערמאכט.

לינדבערג האט געדארפט אנקומען פון וואשינגטאן, וואוהין ער איז אנגעקומען פון איירעפא מיט צוויי טעג צוריק און האט דארט בעקומען פון פרעזידענט דעם אפיציעלען קבלת-פנים און נאמען פון די פעראייניגטע שטאטען. מען האט געוואוסט, אז פאר 9 א זייגער און דער פריה וועט לינדבערג ניט ארויספליהען פון וואשינגטאן, פון וואנען די רייזע קיין ניו-יארק דארף נעמען קנאפע דריי שעה, אבער ניט קוקענדיג דערויף, האבען הונדערטער טויזענדער מענשען פון נאכט פריה ניט אויפגעהערט צו קוקען און הימעל ארויף און זוכען דעם לופט-העלד.

די רייזע פון וואשינגטאן קיין ניו-יארק האט דער העלדישער לינדבערג גע-מאכט אין צוויי שעה מיט עטליכע מי-נוט. ער איז געפלויגען און בעגליטונג פון עטליכע צוזאמען אין ערשאפלאנען און האט זיך ארומגעדרעהט אויף א פעלד נישט ווייט פון ניו-יארק. דאס איז אבער געווען בסוד, אבער דאך האבען זיך אויפ'ן פעלד געהאט פערזאמעלט טויזענדער מענשען, וואס האבען מיט די גרעסטע בעגייסטערונג בעגריסט דעם פליהער.

און א פאר מינוט ארום איז לינדבערג ארוין אין אנ'אויטאמאביל, מיט וועלכען מען האט איהם צוגעפיהרט צום ברעג פון הודסאן און פון דארט איז ער און א הידראפלאן צוגעפלויגען צום ארט, וואו עס האט אויף איהם געווארט אין א שיף דער אויפנאהמס-קאמיטעט.

דעם מאמענט וועל איך, דאכט זיך, מיין גאנץ לעבען נישט פערגעסען; איך האב מיך דאן געפונען אויף דעם באטערי-פלאץ, צו וועלכען דער אויפנאהמס קאמיטעט האט דעם העלד געפראכט צו-פיהרען אויף איהר שיף, פון וועלכער עס לאנדען אין אמעריקא אלע וועלט-בעריהמטע מענשען, וואס קומען אהער.

דער באטערי-פלאץ איז שוין דאן גע-ווען איבערפולט מיט א עולם, וואס זיין צאהל ווערט געשאצט ביז 200.000. ארום דעם פלאץ געפונען זיך די גרעס-טע וואלקען-קראצער און אלע ווי איינער זענען געווען פערפיצט מיט טויזענדער פארבען.

די דעכער פון אלע וואלקען-קראצער, זייערע פענסטער און בכלל יעדער אנ-דערער פרייער פלאץ, צווער בוים, איז געווען בעהאנגען פון טויזענדער מענ-שען און עס איז ווירקליך עפים א נס, וואס קיינער פון זיי איז נישט גע'הרג'ט געווארען.

אנ'אימפאזאנט בילד האט מיט זיך פארגעשטעלט דאס גרויסע קאמפאנ-הויז (צאל-קאמער), וואס איז און גע-געניבער צו אנדערע וואלקען-קראצער גע-בוים אין רעגירונגס-סטיל און האט דער-ריבער ארן א צאהל געזימסען און אנ-דערע פערציערונגען. צווישען אט די אלע געזימסען און ארכיטעקטארישע פערצי-ערונגען, האבען ארויסגעקוקט אונצעהליגע קעפ מיט פראיען און זייערע גרויסע קליידער און דערמיט צוגעגעבען פיל פארבען-קאלאריט דעם יום-טוב.

ארום האלבען טאג האבען זיך אין לופט בעוויזען צעהנדליגער אעראפלאנען און דאס איז געווען א צייכען, אז לינד-בערג איז שוין אנגעקומען און מען קאן איהם יעדע מינוט ערווארטען אויפ'ן באטערי-פלאץ. און דער זעלבער צייט האבען אויך צוגעהויבען פארבענצומפאראש: רען פערשידענע פארמאציעס פון מיליטער און פלאט צוזאמען מיט זייערע א-נצאהליגע אורקעסטערן און א צאהל פון 15.000 מאן. די שטימונג איז געווא-רען א נאך מעהר געהויבענע. פון די פענסטער פון די וואלקען-קראצער האט מען אנגעהויבען פליהען אלערליי פאפיר-שניצלען, טאנפעטי, לופט-באלאנען פון פערשידענע קאלירען און גלאט שטיק-לעך פאפיר, וועלכע האבען פערדעקט דעם הימעל און פערפינצטערט די גאסען. עס האט אויסגעזעהן, ווי עס וואלט גע-פלויגען א געדיכטער שניי...

און א קורצער ווייל ארום האט זיך דערהערט א סיגנאל פון דער שיף מיט וועלכער לינדבערג איז אנגעקומען. און זעלבען מאמענט האבען אנגעהויבען פראבען און פייפען אלע שיפען, וואס האבען זיך געפונען אין די וואסערן ארום ניו-יארק, ווי אויך אלע פאבריקען. דער טומעל איז געווארען אזוי געוואלדיג, אז נישט נאר מען האט נישט געהערט דאס שפילען פון די ארקעסטערן, נאר אפילו נישט, וואס איינער האט געדרעהט צום אנדערען. דאס האט אזוי אנגעראל-מען א קנאפע שעה, דאס פרעזענטירען פון 200 פערשידענע שיפען פאר דעם העלד. און דער צווישען-צייט איז דער הימעל אויך געווען פול מיט אהן א שיעור אעראפלא-נען, וועלכע האבען אפגעווארט, ביז לינד-בערג וועט ארויס אויפ'ן ברעג. צווישען די לופט-פליהער האבען זיך אויך געפי-נען עטליכע וואס האבען מיט א בעפע-ציעל צוגעגרייטען „רויך" מיט זייער אעראפלאן „אויפגעשריבען" אויפ'ן הי-מעל פערשידענע בעגריסונגען פאר דעם „נאציאנאלען העלד".

פון דא און דארט האט מען שוין גע-זעהען טראגען פער'חלש'טע און און מי-טען דערינגען איז אנגעפאהרען און א אויטאמאביל דער „בלאנדער יונגער מאן". וואס האט זיך מיט זיין העלדי-שער רייזע איבער'ן אטלאנטיק בערוהמט געמאכט אויף דער גאנצער וועלט. זיין בעשיידען האלטען זיך, וואס איז נאך פריהער צופויקט געווארען דורך דער הוי-נער פרעסע און מיט וואס ער האט זיך נאך מעהר בעליבט געמאכט, האט אלע-מען בעגייסטערט און ווען דער אויטא-מאביל איז מיט לינדבערג'ן פארבייגע-פאהרען, האט דער המון דורכגעריסען די איינערע .מויער פון די פאליציאנטען און זיך פשוט געווארפען אונטער זיין אויטאמאביל. א דאנק דער געשיקטקייט אבער פון דער רייטער-פאליציי, האט די פראצעסיע ווייטער געקאנט מארשירען איבער בראדוויי צום סיטי-האל (מאגים-טראט), וואו ס'איז פערגעקומען די אפיציעלע אויפנאהמס-צערעמאניע.

אויף דעם גאנצען וועג ביז צום סיטי-האל האבען זיך אפגעשפילט עהנליכע סצענעס, ווי אויפ'ן באטערי-פלאץ און עס וואלט פערנומען צופיל פאפיר, דאס צו בעשרייבען.

אויפ'ן גרויסען פלאץ ארום סיטי-האל זענען אויסגעשטעלט געווארען טעגל, ווי און א צירק, און די ערשטע אויף זיי האבען פערנומען די אויסערוועהלטע פון דער שטאט און די „פארטען-קעפ". און פון אט די העלד דער הוילער געשלאסען איז דעם העלד איבערגעגעבען געווארען די פרייהייט פון שטאט און ער איז אויך בעשאנקען מיט אנ'ערענ-אפצייכען פון דער שטאט. ביים סיטי-האל זענען נאך פארגעקומען אנדערע צערעמאניעס און די פראצעסיע איז דאן וועגען מיט א מענשען-מענגע צום רעגענאל, וואס איז געווען עקשטיכטיג געווארען פאר די צעמי-ריקאנער מלחמה-העלדען און לינדבערג'ן האט ביי א גרויסען פאראד דארט ענט-געלגענט א קראנץ.

מארשירענדיג ווייטער איבער דער רי-כער „פיפטער עוועניו", איבער וועלכער עס זענען אויך געווען אויסגעשמיקט בענק פאר די אויסערוועהלטע, וואס פאר די ערטער האט מען און פיל געלען געצאהלט הויכע פרייזען, איז די פראצעסיע דערגאנגען ביז צום צענ-טראל-פארק, וואו עס איז פארגעקומען די אפיציעלע אויפנאהמע פון שטאט (גובערניע) ניו-יארק.

די דאזיגע אויפנאהמע, צו וועלכער עס איז אויך ספעציעל געקומען דער גובער-נאטאר סמיטה, איז געווען דער קולמי-נאציאנס-פונקט פון דער פייערונג.

און אוונט איז איינגעארדענט געווא-רען א פייערליכער באנקעט ביים מיליא-נער מעקעי און זיין בערימטע פאלאץ און לאנג איילאנד. דער דאזיגער באנ-קעט איז געמאכט געווארען בלויז פאר קנאפע טויזענד פערזאן און וואס דארט איז פארגעקומען, ווייס מען גאר דערוועי נישט. ווען איך שרייב די דאזיגע שורות הולייעט מען נאך דארט געוויס און דעם בעסטען בעשיפל דערין האב איך און דעם שוכערין, וואס רייסט איבער מיין שרייבען און וועלכע האט מיך אויך ארויס-געטראגט אויפ'ן דאך פון מיין הויז, פון וועלכען איך האב געזעהען, אז די שיכען קומט פון די בעגנאלישע פייערן, פראלסטליכע פייערווערק, וואס טראגען זיך פון מיליאנער מעקעי'ס פאלאץ.

איך וויל ביי דער געלעגענהייט דערמאנען א פאר ווערטער וועגען צענטראל-פארק וואס זיין גלייכען איז נישטא אין גאנץ איירעפא. דאס איז א פארק, וואס פער-נעמט עטליכע פיינציג גאסען און דער לענג און ביי א 7 גאסען און דער ברייט. דער פארק עפענט זיך און הארץ פון

(ענדע זעהט זייט 4)

ארלע יודען
ערלעדיגען זייערע רעכטס-קאנסולטאנטען-ארבייטען אינם
לאנגיעהריגען קאמפעטענטען-ביורא
זינגער, זאכאדניא 36
פראנט, פארטער.

דער גרעסטער פערברעכער אין דער וועלט.

„גארילא-מענש" האט מען אים גערופען. — 20 שרעקליכע מארדען אויף זיין געוויסען.

מאנטרעאל. א שרעקליכער פרויען-מערדער ארלי וועלסאן, בעקאנט אונטער'ן נאמען „גארילא-מענש", אדער „דערשטיקער", איז ערשט ארעסטירט געווארען נאך דעם, ווי ער האט בעוויזען צו קאמפלעקטירען די צאהל פון זיינע קרבנות מיט 2 נייע. ער האט אינטער זיך אין משך פון בלויז 3 יאהר 21 שרעקליכע פרויען-מארדען אויפ'ן שטח פון אטלאנטיק סיטי ביז סאן-פראנציסקא.

וועלסאן איז זיכער דער גרעסטער פערברעכער פון זיין דור און קאן זיך גאר גלייכען מיט זיין „גרויסען" פארגענגער „דזשעק"... וואו ער איז נאר פערביי — האט ער געזייט טויט ארום זיך.

ער פלעגט אויסקלייבען זיינע קרבנות צווישען פרויען, אין די פענסיאנאטען אדער האטעלען, וואו זיי האבען געוואוינט. חוץ זיין פנים, וועלכען ער האט צו פערדאנקען זיין צונאמען „גארילע" פלעגט ער תמיד מאכען א גאנץ גוטען איינדרוק אין די האטעלען, וואו ער פלעגט קומען זיך דינגען א צימער. ער פלעגט דערצעהלען, אז ער האט „זעהר ליב ארומצופאהרען, „צו זעהן די וועלט"...

זיך בעזעצט אין האטעל — פלעגט ער גלייך פערקניפען בעקאנטשאפט מיט א פאר יונגע שכנות. אין זיינע שמועסען פלעגט ער אויפזוכען רעליגיעזע זאכען און פלעגט זיך ארויסווייזען פאר א סענטימענטאלען מענשען...

אין 1925 האט ער אין א באסטאנער פאמיליען-פענסיאן דערווארגען און בעגנב'עט א יונגע ניו-יארקער אקטריסע. מיט א קורצער צייט שפעטער זענען געפונען געווארען עטליכע יונגע פרויען ביי די וועלכע געהיימניספולע אומשטענדען אין פילאדעלפיא. אנהויב 1926 איז פון איהם דערשטיקט געווארען אין ניו-יארק די פענסיאן-בעזיצערין נורא קנאפ.

אין אקטאבער 1926 — בעגעהט ער א גאנצע רייה פערברעכענס — אלע אויף [illegible] לאס-אנדזשעלעס און סאן-פראנציסקא. דער פאליציי געלונגט קיינמאל נישט צו פאלען אויפ'ן שפור פון'ם מערדער.

אנהויב יוני 1927 גנב'עט ער זיך אריבער קיין קאנאדא, וואו ער דערהרג'עט א 14-יעהריג מעדעלע נעלא וואהר און צומארגענס — איהר מען-לאן-האלטערין עמיליע פעטערסאן...

דאס איז געווען זיין לעצטער פערברעך. די פאליציי האט איהם ענדליך געכאפט. עס געלונגט איהם אבער צו מאכען פליטה אין וועלד, וואו מען האט איהם א צווייטען מאל נאך א זעצ'ער מענשען-יאגד [illegible].

דער מערדער לייקענט ענערגיש זיינע פערברעכענס. ער איז געבוירען אין סאן פראנציסקא פון ענגליש-שפאנישע עלטערען. ער איז איצט אלט 30 יאהר.

דעם 26 יולי האט דער שרעקליכער גארילא-מענש שטעהן פאר'ן געריכט אין וויניפעג.

וואס עס האט זיך אפגעטאן אין ניו-יארק.

(ענדע פון זייט 3).

שטאט און ארום איהם זענען אויסגעבויט די רייכסטע פאלאצען.

צו דער פייערונג אין צענטראל-פארק האבען זיך פערזאמעלט עטליכע הונדערט טויזענד מענשען און [illegible] האט דער גובערנאטאר פון שטאט ניו-יארק בעגריסט דעם פליהער און איהם בעשאנקען מיט א גאלדענעם מעדאל פאר זיין העלדישקייט. אז די פרייד-אויסרופען פון המון האבען זיך געטראגען ביז אין הימעל ארויף, איז אוממעגליך צו זאגען.

לאנגע שעה'ן האט געדויערט ביז דער המון האט אפגערייניגט די גאסען, וועלכע האבען נאכהער אויסגעזעהען, ווי נאך עפעס א „פאגראם". אומעטום זענען געלעגען גאנצע בערג מיט פאפיר, שטוהלען, בענק און קעסטלעך, וועלכע די מענשען האבען מיט זיך געבראכט, כדי צו האבען אויף וואס צו זיצען און שטעהען. די פארקערען ארום די שויפענסטער פון די גרויסע געשעפטען, וואס זענען ספעציעל געמאכט געווארען, כדי אפצוהיטען פון צוברעכען די שויבען, האבען מיטאמאל געמאכט א מורא'דיגען איינדרוק.

אין אווענד האט מען אין די קינעמאטאגראפען שוין געוויזען די אויפנאהמען, וואס זענען געמאכט געווארען פון גרויסען פאראד און דער עולם, וואס האט אליין נישט געקאנט זעהען דעם פאראד, האט אנגעפילט די טעאטערן

צו באוואונדערן זענען געווען די צייטונגס-קארעספאנדענטען, די צייטונגס-פאטאגראפען, ווי אויך די פאטאגראפיסטען פאר די קינעמאטאגראפען: זיי האבען זיך געפונען אין אעראפלאנען אין דער לופט, אין שיפלעך אויפ'ן וואסער און אויף יעדען טריט און שריט אין שטאט און אומגעגענד, וואו דער פליהער איז נאר געווען. זייער ארבייט איז ארגאניזירט געווען אויפ'ן בעסטען אופן און א דאנק דעם זענען די צייטונגען געווען אין דער לאגע ארויסצוגעבען יעדע ווייל אנ'אנדערע עקסטרא-אויסגאבע מיט בעריכטען און פאטאגראפיעס פון פאראד. פאר אנדערע שטעט האט מען צוגעפיהרט די בעריכטען און פאטאגראפיעס מיט אעראפלאנען.

מארגען וועלען פארקומען ווייטערדיגע פייערונגען און באנקעטען און צווישען זיי א בעזונדערס גרויסע פייערונג פאר די שול-קינדער, פאר וועלכע לינדבערג זאל דינען אלס מוסטער פון [illegible] און פאטריאטיזם פאר זיין לאנד. בעת דער פייערונג פאר די שול-קינדער וועט דער העלד בעשאנקען ווערען מיט א בלומען-קראנץ, וואס וועט איהם איבערגעגעבען ווערען דורך דריי יודישע שול-קינדער, צווישען וועלכע עס געפינט זיך פרל. עטעל ווינטער, א טאכטער פון אונזער לאנדסמאן דעם כלל-טוער און פילאנטראפ, ה' בענדזשאמין ווינטער.

ניו-יארק, 13. יוני. 1927.

„אומגעקרוינטער קעניג פון כינע" — א קאנאדער יוד.

מיט א קורצער צייט צוריק האט די יט"א געמאלדען, אז אין כינע איז דערהרג'עט געווארען א יוד מאריס א. קאהען, וועלכער האט געשטאמט פון ענגלאנד און האט געוואוינט אין וויניפעג (קאנאדא), איידער ער איז אוועקגעפאהרען קיין כינע.

ווי ס'מעלדעט איצט די לאנדאנער „צייט", איז די ידיעה וועגען קאהען'ס טויט נישט געווען קיין ריכטיגע. זיין [illegible] האט דערהאלטען ידיעות, אז איהר זוהן לעבט, און אז ער זיצט פאר זיין ארבייט אלס א גענעראל אין דער נאציאנאליסטישער ארמעע אין כינע.

דער דאזיגער יוד גענעראל משה כהן, ווי מ'רופט איהם, שפילט אנ'אומגעהויער גרויסע ראליע ביי די כינעזער. מ'רופט איהם אפילו דער „אומגעקרוינטער קעניג פון כינע". זיין מאכט ביי די נאציאנאליסטען איז געוואלדיג גרויס.

משה כהן איז געבוירען געווארען אין איסט ענד פון לאנדאן ביי ארימע עלטערן. נאך אין דער יוגענט איז ער אוועק מיט זיינע עלטערן קיין קאנאדא, וואו זיי האבען געהאנדעלט צווישען כינעזער. ער האט זיך דערביי אויסגעלערנט די כינעזישע שפראך.

אין דער צייט פון דער וועלט-מלחמה האט משה כהן ארגאניזירט אנ'ארבייטס-באטאליאן פון כינעזער פון קאנאדא, מיט וועלכען ער איז געקומען קיין פראנקרייך העלפען די „פערבינדעטע". ער האט זיך אויפ'ן שלאכטפעלד אין פראנקרייך שטארק אויסגעצייכענט. איינע פון זיינע וואונדערבארע העלדישע מעשים איז געווען, וואס ער האט געטראגען א פערוואונדעטען בריטישען אפיציר 660 יארד אונטער א שרעקליכען פייער פון הארמאטען, און איהם געבראכט צו א בעשיצונגס-פלאץ. ווען מ'האט איהם געוואלט [illegible] נישט געוואלט אננעמען.

נאך דער מלחמה איז ער צוריקגעפאהרען קיין קאנאדא, וואו ער האט זיך אנגעשלאסען אין א כינעזישער געזעלשאפט, ווערענדיג צווישען זיי דער איינציגער ווייסער. שפעטער איז ער געקומען אין פערבינדונג מיט סון יאטסען, דעם בעריהמטען כינעזישען רעוואלוציאנער, און ער איז געווארען זיין לייטענאנט.

איצט איז משה כהן איינער פון די גרעסטע גענעראלען אין דער נאציאנאליסטישער ארמעע פון כינע. מיליאנען כינעזער שטעהען אונטער זיין קאמאנדע, און ערפילען זיינע בעפעהלען. ער איז א געגנער פון קאמוניזם, אבער ער וויל זעהן א גרויסע, פרייע, זעלבסטשטענדיגע כינע. אט דאס איז די אויפגאבע וואס דער אמאליגער ארימער יוד, משה כהן, האט אויף זיך גענומען.

געראטעוועט א יודישען בחור פון שמד.

שווערע טראגעדיע פון אנ'ארימען יתום.

לובלין. פארינען פרייטאג איז דער טשעכיוער קהל-הענדלער חיים מאיר גאלדבערג געפאהרען אין דארף יאקובאוויץ אין א מיהל ארייין. דארט האט ער געהערט ווי די פויערען שמועסען אז מאנטאג וועט פארקומען א פעראד — מען וועט שמד'ן א יונגען זשיד. ה' גאלדבערג האט זיך מיט דער געשיכטע פעראינטערעסירט און גראד האט זיך געמאכט אזוי, אז ווען ער איז צוריקגעפאהרען קיין לובלין האט ער אויפ'ן פעלד בעמערקט, ווי א פאסטוך מיט א יודיש אויסזעהן גריסט צו איהם. דער פויער פון דער פוהר האט דעם ה' ח. ג. אויפגעקלערט, אז טאקי דער דאזיגער פאסטוך איז דאס דער קאנדידאט צום שמד.

ה' ג. האט צוגערופען דעם פאסטוך און ס'איז איהם געלונגען מיט איהם זיך צו פערשטענדיגען.

דער פאסטוך האט דערצעהלט, אז זיין נאמען איז בערעל באבאווסקי, ער איז אלט 19 יאהר און שטאמט פון ווארשא. דער פאטער איז איהם יונגערהייט אבגעשטארבען, די מוטער ארבייט אלס ווערין אין א שפיטאל און פערדינט נישט אויף קיין חיונה. ער אליין האט קיין שום ערציהונג נישט בעקומען און קאן קיין פאך נישט. שוין עטליכע יאהר, ווי ער וואנדערט פון שטאדט צו שטאדט און פון דארף צו דארף. לעצטענס איז ער געווען אין דארף דעמבובקע, ביי לובלין. דארט האט ער זיך אויפגעהאלטען ביי א יודישען סארזשוניק. דער סארזשוניק, אליין אנ'ארימער, האט איהם אבער נישט געקאנט געבען קיין עסען. ער איז דעריבער אוועק צו פויערען פון דארף און ער פאשעט בהמות, דערפאר בעקומט ער עסען און א געלעגער אין א סטאדאלע. אבער אויך דאס וויל מען איהם נישט געבען אנדערש, [illegible] זיך נישט שמד'ן. מען האט איהם שוין בעקאנט מיט א גלח און מען גרייט זיך צו דער שמד-צערעמאניע.

דער בחור האט מיט דער בייטש אין האנד געבעטען דעם ה' גאלדבערג צו ראטעווען איהם פון דער נויט, ווייל ער וויל בלייבען א יוד.

ה' גאלדבערג איז געקומען קיין לובלין און דא געזוכט צו העלפען דעם איינזאמען און אונגליקליכען בחור. פון אלע אינטערווענצען איז קיין פאזיטיווער נישט געקומען, נאר ה' ג. האט געדונגען א פוהר, ארויסגעפאהרען אין דארף מאנטאג פארטאג, דער בחור האט שוין אבגעווארט די פוהר הינטער'ן דארף און אזוי ארום איז ער אוועק פון דארף, פון שמד.

אין איצטיגען מאמענט געפינט זיך דער בחור אין א דארף נעבען לובלין ביי א יודישען יושב'ניק.

ווי אזוי האט ראספוטין שפיאנירט.

אינטערעסאנטע איינצעלהייטען, וואס זענען ערשט בעוואוסט געווארען פון ניי-ענטדעקטע קוועלען.

II.

א מאדנער פאקט ווערט דערצעהלט אין פערבינדונג מיט דער בעריהמטער אפענסיווע פון גענעראל ברוסילאוו אין גאליציען אין זומער פון יאהר 1916. סעמעניקאוו ברענגט א סך אויסצוגען פון ברוסילאוו'ס מעמוארען און פון די בריף, וואס די צארינע האט געשריבען צו ניקאלאיען. פון די אלע אויסצוגען ווערט קלאר, ווי אזוי דער דייטשער גענעראל-שטאב האט געארבייט. צוערשט האט מען [illegible] דעם אלגעמיינעם פלאן פון דער אפענסיווע. אזוי האט פערלאנגט די צארינע אין א בריף צו ניקאלאיען, וואו זי שרייבט, אז ראספוטין אנצה'ט, נישט צו מאכען די אפענסיווע צו שטארק אויפ'ן [illegible]-פראנט. דערנאך האט מען די אפענסיווע אבגעשוואכט און אינגאנצען אפגעשטעלט, און ווידער איז עס געטון געווארען אויף דער פאדערונג פון דער צארינע און פון ראספוטינען.

מאדנע דערביי איז דאס, וואס אין דערזעלביגער צייט זענען פארגעקומען עטוואס וויכטיגע פאליטישע געשעהנישען. די ערשטע געשעהעניש איז געווען די בעריהמטע בעגעגעניש אין דער שוועדישער הויפט-שטאט שטאקהאלם צווישען א רוסישען און א דייטשען דיפלאמאט. דער רוסישער דיפלאמאט איז געווען פראטאפאפאוו, וואס איז דערנאך געווארען מיניסטער פון אינערליכע ענינים. דער דייטשער דיפלאמאט איז געווען ד"ר ווארבורג, א פערטרעטער פון דער דייטשער אמבאסאדע. גערעדט האט מען אויף דער געהיימער קאנפערענץ וועגען א בעזונדערען שלום צווישען רוסלאנד און דייטשלאנד. די צווייטע וויכטיגע געשעהעניש איז געווען דאס, וואס סאזאנאוו איז געווארען אויס מיניסטער פאר אויסלענדישע ענינים, און זיין ארט האט פערנומען שטירמער, וועלכען אלע האבען געקענט פאר א שטארקען אנהענגער פון א סעפעראטען שלום מיט דייטשלאנד.

די אויסצוגען פון דער צארינע'ס בריף צו איהר מאן ריידען פאר זיך אליין. זיי לאזען שוין נישט איבער קיין ספק וועגען דעם, וואס עס איז פארגעקומען. דעם 8-טען אויגוסט, 1916, שרייבט די צארינע צו ניקאלאיען אט וואס: „אונזער פריינד (אין דער צארינע'ס בריף ווערט ראספוטין שטענדיג אנגערופען „אונזער פריינד", אדער „גריגארי", ראספוטינ'ס ערשטער נאמען) אונזער פריינד האפט, אז מיר וועלען נישט איבערגעהן די קארפאטען-בערג און וועלען נישט פרובירען פערכאפען יענעם געגענט".

ווען דער צאר האט אפגעגעבען א בעפעהל אבצושטעלען די אפענסיווע, האט די צארינע, אין איהר בריף פון 23-טען סעפטעמבער, געשריבען אט וואס: „אונזער פריינד רעדט וועגען דיינע בעפעהלען צו ברוסילאוון. ער איז זעהר צופרידען מיט דאזיגע בעפעהלען. (ראספוטין פלעגט געוועהנליך רופען ניקאלאיען „פאפא"). ער זאגט, אז ס'וועט זיך אויסלאזען גוט".

פערקעהרט, ווען מ'הויבט ווידער אן די אפענסיווע, קומען באלד אן [illegible]. באלד אויף מארגען שרייבט די צארינע: „נשמה מיינע, אונזער פריינד איז זעהר שטארק אומצופרידען דערמיט, וואס ברוסילאוו האט נישט געפאלגט דיין בעפעהל און נישט אבגעשטעלט די אפענסיווע. ער זאגט, אז גאט אליין וויל, אז דו זאלסט ארויסגעבען אזא בעפעהל".

אין דערזעלביגער צייט איז געפיהרט געווארען א שטארקע קאמפאניע געגען גענעראל אלעקסעיעוו, דעם דעמאלדיגען הויפט פון שטאב פונם אויבער-קאמאנדיר (דער אויבער-קאמאנדיר איז דעמאלס, ווי שוין בעקאנט, געווארען ניקאלאי אליין). געגען אלעקסעיעוו'ן האט מען אזוי שטארק געגראבען דערפאר, וואס ער האט נישט געוואלט דערלאזען, אז ראספוטין זאל זיך מישען אין פראגען פון דער אויבער-קאמאנדע איבער די רוסישע ארמעען. דעם 5-טען נאוועמבער 1916, האט די צארינע אלעקסאנדרא געשריבען צו איהר מאן, אז דער, וואס איז אזוי שרעקליך אויפגעבראכט געגען אונזער פריינד, קען נישט זיין געבענטשט פון גאט".

און אין עטליכע טעג ארום איז שוין גענעראל אלעקסעיעוו געווארען אויס הויפט פון שטאב, און זיין ארט האט פערנומען גענעראל גורקא.

עס איז זיכער, אז די צארינע איז געווען, דורך ראספוטינען, נאר א בלינדער געצייג אין די הענד פון א קליקע פערדעכטיגע מענשען און שפיאנען, וועלכע זענען אליין געווען אגענטען פון דייטשען גענעראל שטאב. דאס קען מען בעסער פון אלץ זעהן פון דער דראמאטישער געשיכטע מיט די באהנען אין וועלכע דער צאר איז געפאהרען.

די דאזיגע געשיכטע האט דערצעהלט בעלעצקי, דער דירעקטאר פון פאליציי-דעפארטאמענט, פאר דער אויסערגעוועהנליכער אויספארשונגס-קאמיסיע. ער האט דערצעהלט, אז איינמאל וואלטען דייטשע אעראפלאנען מיט באמבעס זיכער אויפגעריסען דעם באהן, אין וועלכען עס זענען געפאהרען ניקאלאי מיט זיין יורש אלעקסעי. צוליב א צופאל, האט די באהן גראד געמוזט פאהרען צוריק, און דאס האט געראטעוועט דעם צאר מיט זיין זוהן.

(סוף קומט).

לעזט, אבאנירט
— דאס —
„לאדזשער טאגעבלאט"

גאלד, בלוט און פרויען.

א ראמאן פול מערקווירדיגע איבערלעבענישען און ליידענשאפטען.

(51-טע פארטזעצונג).

— וואס ווינשט איהר, מיין הער? — האט עלווירא געפרעגט.

— איך האב אייך איבערצוגעבען א בריף, גנעדיגע פרעלין.

— פון וועמען?

— פון א פריינד, וועלכען איהר שעצט זעהר — האט דער מאן געענטפערט.

עלווירא איז איינינע מינוטען געבליבען שטעהן צעמישט. פון א פריינד. ווער איז עס? ארטור ווייסט דאך נישט יעצט, וואו זי געפינט זיך איצט. קיין אנדערן פריינד, וועלכען זי זאל שעצען זעהר הויך, האט זי דערווייל נאך נישט.

— קען איך וויסען זיין נאמען?

— יא, איהר קענט עס וויסען, אבער נישט יעצט. איך האב א בעפעהל, איך זאל אייך איבערגעבען דעם בריף און איך זאל אייך זאגען, ווער עס האט איהם געשיקט ערשט דאן, ווען איהר וועט אוועקפאהרען פון בודאפעשט.

עלווירא איז געווארען נייגעריג. וואס זאל דאס הייסען? ווער איז דער דאזיגער מאן? ער ווייזט אויס צו זיין א דינער, ער טוט נאר, וואס אנ'אנדערער הייסט איהם.

— אלזא, האט איהר נישט דעם בריף ביי זיך?

— ניין, גנעדיגע פרוילין, מען האט מיר אנגעזאגט, אז איך זאל איבערגעבען דעם בריף ערשט דאן, ווען איהר וועט זיך ארייינזעצען אין אייער קארעטע.

— אלזא, וואס ווילט איהר יעצט?

— איך וויל אייך פרעגען, ווען איהר פאהרט ארויס פון דאנען. איך וויל וויסען גענוי די שעה, ווען איהר פאהרט ארויס, כדי איך זאל אייך קענען ברענגען דעם בריף.

עלווירא'ן איז די גאנצע געשיכטע פארגעקומען מאדנע. פארוואס וויל דער מאן איבערגעבען דעם בריף נאר דעמאלט, ווען זי וועט זיך ארייינזעצען אין דער קארעטע? וואס האט זי אבער מורא צו האבען? וואס קען איהר טון דער דאזיגער מאן? זי וועט דאך באלד אוועקפאהרען? זי מוז וויסען, וואס פאר א בריף דאס איז.

— איך פאהר מארגען אין דער פריה 10 א זייגער האט זי געזאגט.

דער קליינער מאן האט זיך נאכאמאל זעהר נידעריג פערנויגט פאר עלווירא'ן און געזאגט:

— דאן וועל איך מארגען צעהן א זייגער פארמיטאג ווארטען אויף אייך!

מיט די דאזיגע ווערטער האט ער זיך נאכאמאל פערנויגט און איז ארויסגעגאנגען. וואלט עלווירא געקענט די וועלט אביסעל בעסער, וואלט זי געוואוסט וויפיל שלעכטע מענשען עס געפינען זיך ארום איינעם א גוטען. וואלט זי זיך בעסער צוגעקוקט צום געזיכט פון קליינעם מאן, וואלט זי בעזעהן, וואס פאר א נידערטרעכטיגער שמייכעל עס האט זיך בעוויזען אויף זיין געזיכט, בעת זי האט איהם געזאגט, ווען זי פאהרט.

דאס האט ער געדארפט וויסען.

28. קאפיטעל.

גראף ראדעצקי זוכט עלווירא'ן.

מיר מוזען זיך אומקעהרען מיט א געוויסער צייט צוריק. מיר מוזען מאכען א בעזוך אין שלאס ראדעצקי.

דער יונגער גראף מאקס פאן ראדעצקי זיצט אין זיין צימער פערטיפט אין זיינע געדאנקען. ער האט פערשפראכען דער גרעפין פאן טאקי, ער זאל זוכען איהר טאכטער עלווירא. ער האט דערהאלטען פון איהר א בריף, אז ער זאל זי זוכען און קומען מיט איהר א היים צו איהר מוטער.

וואס העלפט דאס אבער? — ער האט געזוכט עלווירא'ן אין דער גאנצער געגענד ארום און נישט געפינען קיין שפור פון איהר.

ער איז געווען אין אלע דערפער אין דער געגענד ארום, האט אומעטום געפרעגט, האט אומעטום געזוכט אומעטום געפארשט און דאך נישט געפינען אין ערגיץ קיין שפור פון איהר. קיינער האט זי נישט געזעהן, קיינער ווייס נישט פון איהר און קיינער האט פון איהר נישט געהערט.

— אפשר האט זי זיך גענומען דאס לעבען? — האט ער געזאגט צו זיך אליין.

אנדערש, ווי דאס, אז זי האט זיך גענומען דאס לעבען קען איך איהר פערשווינדונג נישט ערקלערען — האט ער ווייטער געדענקט. יעצט, אלזא, זענען אלע מיינע האפנונגען פערלוירען. זי איז שעהן, געטליך שעהן! וואס העלפט דאס אבער מיר? זי איז נישט מיין!

די טיר אין זיין צימער האט זיך שטילערהייט געעפענט און זיין מוטער איז ארייינגעקומען. מאקס האט זי נישט בעמערקט. ער איז געווען אזוי פערטיפט אין זיינע געדאנקען, אז ער האט אפילו נישט געהערט, ווי זי איז ארייינגעקומען. זי איז צו איהם שטילערהייט צוגעגאנגען און גאנץ ליכט ארויפגעלעגט די האנד אויף זיין פלייצע:

— פארוואס ביסטו אזוי פערטראכט, מיין ליבער מאקס? — האט זי געפרעגט.

מאקס האט א ציטער געטון. ער האט ערשט יעצט דערזעהן זיין מוטער.

— דו פרעגסט מיך, פארוואס איך בין אזוי פערטראכט? — איך קלער פון דער פרוי, וועלכע איך האב ליב און וועלכע איז אזוי פלוצלינג און אויף אזא וואונדערבארען אופן פערשוואונדען. איך טראכט פון עלווירא'ן. איהר האט עפיס פאסירט. איך קען עס נישט גלויבען, אז זי איז ערגיץ אנטלאפען געווארען. זי האט זיך דאס לעבען גענומען. אנדערש קען עס נישט זיין. דאן, מוטער, זענען אלע אונזערע האפנונגען, אלע אונזערע פלענער פערלוירען.

— איך גלויב עס נישט — האט די מוטער געזאגט — ווען זי זאל זיך האבען גענומען דאס לעבען, וואלט מען דאך געפינען איהר קערפער.

זי האט געטראכט עטליכע מינוט און האט אויסגערופען:

— און ווען יא? ווען עלווירא זאל שוין מעהר נישט עקזיסטירען? וואס איז דאן? דו ביסט יונג, דו ביסט שעהן, דו ביסט רייך. דו קענסט הייראטען איינע פון די איידעלסטע און רייכסטע טעכטער פון אונגארן. אלע מאגנאטען בעזוכען אונז און מיר בעזוכען זיי. איך וועל שוין אויסזוכען א פאסענדע פארטיע פאר דיר. זיי א מענש, מאקס! זיי נישט טרויעריג! באלד וועט קומען אונזער פריינד נאגי. ער וועט שוין אלץ גוט מאכען. איך זעה עס גאנץ גוט, אז ער געפעלט דיר. אזוי לאנג, ווי ער איז דא אין דער היים, ביסטו קיינמאל נישט פערצווייפעלט.

— ליבע מוטער! איך וויל דיר עפעס זאגען. נאגי איז אונזער בעסטער פריינד. נאגי איז א מאן, וועלכען דו שעצסט און אכטעסט זעהר. איך געפין אויך, אז ער איז זעהר קלוג און דורכגעטריבען. איך ווייס אבער נישט, וואס מיט מיר איז יעדעס מאל, ווען ער רעדט מיט מיר. איך ציטער דעמאלט. יעדעס מאל, ווען איך דערזעה איהם, בעזונדערס, ווען איך זעה איהם בייטאג, ווייזט זיך מיר אויס, אז ער האט אונז... איך קען נישט זאגען ווייטער, מוטער — איך האב מורא פאר איהם.

(פארטזעצונג קומט).

לאדזשער כראניק.

קאנטראלעם פון ארבייטס-לאגע אין לאדז.

מיט עטליכע טעג צוריק האט דער ארבייטס-לאגע-פארטרעטער אנגעהויבן א גע-נעראל-קאנטראליע פון די ארבייטס-לאגע אין לאדז. 40 קאנטראלערן וועלען דורכפירן א גענויע קאנטראליע סיי אין די וואוינונגען פון די ארבייטער, סיי אין די ארבייטס-ווארשטאטן, כדי פעסטצושטעלן צי די ארבייטער האבן ווירקליך דארט געארבעט, וואו זיי זאגן אז.

עלעקטרישע לאמפן אויף א רייה נייע גאסן.

(א) דאס יאהר וועלן באלויכטן ווערן מיט עלעקטרישע לאמפן די גאסן אנדזשעיא, גראסקא און צום טייל די גאסן: ליפאווא, קאפערניקא, 6-טער שערפיען א. א. און דער געגנט פון דער קאלישער באהן-סטאנציע.

מאנטאג אפצייכנונגס-טאג לטובת "הסתדרות השומרים".

מארגן קומט פאר אין אונזער שטאט אן אפצייכנונגס-טאג לטובת די זאמער-קאלאניעס פון "הסתדרות השומרים".

די "הסתדרות השומרים" געפינט זיך אין א שווערער מאטעריעלער לאגע און ווענדעט זיך צו דער יודישער בעפעל-קערונג נאך הילף. האפענטליך וועט דער אפצייכענען גערן געשטיצט ווערן.

וויפיל דארף מען בעצאהלען דירה-געלד אין איצטיגען קווארטאל?

פון 1. יולי איז דאס דירה-געלד גע-וואקסן מיט וויינטערדיגע 6 פראצ. אויף אלע וואוינונגען א חוץ איין-צימערדיגע.

אויסערדעם וועט אויסגעצאלט ווערן דאס דירה-געלד פאר דער צווייטער קאטעגא-ריע וואוינונגען (צווי און דריי-צימער-דיגע, האנדעלס- און אינדוסטריע-לאקא-לען, וואס האבן 4. און 8. קאטע-גאריע פאטענטן) 84 פראצ. פון פאר-מלחמה'דיגן דירה-געלד, ד. ה. פאר 1 פאר-מלחמה'דיגן רובל וועט מען דאר-פן צאהלן 2 זל. מיט 23 גראשן און 44 טיילן פון א גראשן.

3-טע קאטעגאריע וואוינונגען (4 ביז 6-צימערדיגע לאקאלן פון געזעלשאפט-ליכע אינסטיטוציעס און ארבייטס-ווער-קשטעטן, וואס האבן פאטענטן פון 6-טע קאטעגאריע צאהלן 89 פראצ. פון פאר-מלחמה'דיגן דירה-געלד, וואס עס מאכט אויס פאר 1 רובל 2 זלאטעס מיט 36.74 גראשן.

וואוינונגען פון דער 4. קאטעגאריע, ד. ה. העכער ווי 6-צימערדיגע וואוינונ-גען, געזעלשאפטלעכע און האנדעלס- און אינ-דוסטריע-לאקאלן, פאר וועלכע מען האט פאר דער מלחמה געצאהלט ווע-ניגער ווי 600 רובל, צאהלן 94 פראצ. פון פאר-מלחמה'דיגן דירה-געלד, וואס עס מאכט אויס פאר 1 רובל 2.50.04.

לאקאלן פון 5. קאטעגאריע, ד. ה. האטעלן און האנדעלס- און אינדוס-טריע-אונטערנעמונגען, וואס געהען ניט אריין אין די אויבן-אויסגערעכנטע, צאהלן 99 פראצ. פון פאר-מלחמה'דיגן דירה-געלד, ד. ה. 2 זל. מיט 63 גראשן און 34 חלקים פון א גראשן פאר 1 רובל.

אבגליך, לאקאלן פון דער 6. קאטע-גאריע (פאבריקס-געביידעס) צאהלן דעם גאנצן בעטראג פון פאר-מלחמה'-דיגן דירה-געלד, וואס ס'מאכט אויס 2 זל. מיט 66 גראשן פאר א רובל.

די לאקאטארן פון די אויבערשטע שטאק (א חוץ איין-צי-מערדיגע וואוינונגען) דארפן קען שום אפצאהלען פאר'ן אויסהאלטן דעם הויז נישט צאהלן.

די לעצטע זיצונג פון איצטיגען שטאט-ראט.

שאקאלאר און גוטט ווינשעוואניעס:

(ג) די דאנערשטאג'דיגע זיצונג פון לאדזשער שטאט-ראט איז געווען די לעצ-טע זיצונג פון דער איצטיגער קאדענץ אין דעם-זעלבן-וואהלפעריאד, בכלל די לעצטע זיצונג פון שטאט-ראט אין זיין איצטיגען צוזאמענשטעל. פאראקטעריסטיש איז, וואס בעת פרעזעס ד"ר פליבנא האט גע-עפנט די זיצונג, געוואונשן גוטע פער-יען, האט ראטמ. פיאלער צוגעווארפן רעם פרעזעס א וואונש, אז באלד נאך אויף איין זיצונג "זאל מען זיך זעהן".

אויף'ן זיצונגס-זאל האבן זיך בעווי-זען א סך מעוועלער שאקאלאר, וואס זענען פערמיילט געווארן דורך די ראט-מענער, פון רעכטס ביז לינקס, צווישן די אוואנגארד'ן-סטען, ערקלערענדיג בלוי-מיר'שט ברודער הלצה, אז דערמיט הויבן זיי אן בעגיינען צו "ווערפוירן" פאר זייער שמועסן.

לויט'ן רעגולאמין פון די שטאט-ראט-זיצונגען, קען דער שטאט-ראט היינטיגן זען נאר אין חודש אהן א זיצונג אוי, אז אין איצטיגן פאל וועט דער שטאט-ראט זיך דארפן צוזאמענקומען אין אוי-גוסט. ווי עס איז אבער פאראויסצוזעהן, וועט אין אויגוסט קיינער פון די ראט-מענער נישט זיין אין לאדז און א זיצונג וועט נישט קאנען צושטאנדעקומען. איבע-רינגענס, וועט דאס שטאט-ראטס-פרעזיד-יום פערשפארן די טרחה פון צונויפ-רופן, ווייל אין אנהויב אויגוסט וועט דער לאדזשער שטאט-ראט, לויט א דעקרעט פון אינערן-מיניסטער, זיכער פער-גאנדערגעלאזט ווערן.

סעפטעמבער וועלן פארקומען נייע וואהלען.

פערזענליכעס.

(מ) היינט הייבט אן זיין אורלויב דער וויצע-פרעזידענט אינזש. וואישעוואראוסקי. אוהם וועט פערטרעטן דער צווייטער וויצע-פרעזידענט גראבאווסקי.

• • •

(או) היינט הייבט אן זיין אורלויב דער רעגירונגס-קאמיסאר ה' אוזשיצקי. אוהם וועט פערטרעטן ה' יאנישעווסקי.

3 חדשים תפיסה פאר מאַ-כען פאלשע געוויכטער.

(§) דער שלאכטער אפאלינסקי פון דאנג רגאבאווע הינטער לאדז, וואס איז בעשולדיגט געווארן אין מאכן און פערשפרייטן פאלשע געוויכטער, איז פער'משפט געווארן אויף 3 חדשים תפיסה.

דער סכסוך צווישען די קצבים און דעם ראבינאט.

(ג) דאנערשטאג אוונט האבן די דע-לעגאציעס פון די פלייש-האנדלונגען פון שטעטישן און פאלישער שלאכט-הויז, ווי אויך פארשטעהער פון די קצבים, וואס זענען ארגאניזירט אין די פליישער-פעראיינען אויף פעטריקאווער 24, אויף בעלוטש, בעי גמער'ן און אויף טייבלער'ס מארק, זיך פערזאמעלט אין דער קהלה, כדי אויפצוהויבן זייער פרא-טעסט געגען ראבינאט אין דעם ועד הכשרות. פארוואס מען דערלאזט אין לאדז, נעגען ווילען פון דער נאנצער יו-רישער בעפעלקערונג, אויספיהרען א גע-עם מין כשרות פון פלייש, ווי עס זאל זיין בלומר'שט דאס פלייש פון דער לאי-גער שחיטה. וואס איז פערבונדען געווא-רען פון דער לאדזשער "אגודה" אלס א.הר א גוטע פארטיי-פאזיציע.

די דעלעגאטען האבן געהאט טענות, הלמאי מען דערלאזט, אז צוליב אמבי-ציע אדער קאפריזען פון איינצעלנע פער-זאנען, זאל שטעהן אין דער שפיץ פון א געווייסער פארטיי זאל מען אויף אמגע-נער פערצאמטווארטליכקייט פסל'ן די שחיטה, וואס געפינט זיך אונטער דער רעליגיעזער השגחה פון ראבינאט. אבער — האבן די דעלעגאציעס בעטאנט — ברענגט ארויס דער בלומר'שט אגודי-שער אורעכער איסור פון דער "אגודה" אויף'ן פלייש, וואס ווערט געשאכטן אונטער דער איינצעלנער השגחה פון די פליי-שער.

דער אויפרוף פון ראבינאט, א צוזאמען-שטויגן צווישען דער בעפעלקערונג.

מצד דעם ראבינאט האט אויפגענו-מען די דעלעגאציעס הרב ר' ליפשיץ ראפ-זענבערג. וועלכער האט אנגעצייגן צו-גישט געמאכט דעם ענין לאדזשער שחיטה ערקלערענדיג, אז לעת עתה האט נאך קיין איין קצב נישט געגנוסן אין יאטקע ארויס קיין לאדזשער פלייש, די קצבים וועלען פון דעם בלויזן טומעל לאיגנ-נאמישט לייטען.

דער ראבינאט האט אנגענומען, אז דער פערלאנג פון די פליישער-דעלעגא-ציעס, וועלכע האבן געפאדערט, אז דער ראבינאט זאל צולויפ'ן כבוד פון די לאד-זשער יודען פערטיידיגען זיין פרעסטיזש, — און א נערעכטער און ער האט בע-שלאסען צו פערעפענטליכען, אז די שחיטה פון לאדזשער ראבינאט ווערט גע-פיהרט לויט די תקנות-הכשרות פון רב ר' אלי' חיים מייזעל זצ"ל, און גלאט-כשר. פאר דער שחיטה אויסער לאדז טראגט דער ראבינאט ארום פון זיך יעדע אחריות.

א שאנק ביכער אין דער ירושלים'ער אוניווערזיטעט אויפ'ן נאמען פון ד"ר י. שמחוני.

(ג) בעי דער לאדזשער "געזעלשאפט פון פריינד פון העברעאישען אוניווערזיטעט" האט זיך געגרינדעט א סעקציע פון יו-דישע אקאדעמיקער, וועלכע האט זיך געשטעלט פאר אן אויפגאבע צו זאמלען ביכער פאר דער אוניווערזיטעטס-ביב-ליאטעק אין ירושלים. אלס ערשטער שריט פון איהר טעטיגקייט, איז די אקא-דעמישע סעקציע שוין צוגעטרעטען צוזאמלען ביכער אויף א ספעציעלער שאנק ביכער אויף'ן נאמען פון פער-שטארבענעם היסטאריקער און פראפעס-סאר פון די לאדזשער יודישע געזעלשאפט-ליכע גימנאזיעס, ד"ר י. נ. שמחוני.

עס איז צו ערווארטען, אז די לאדזשע אקציע וועט האבן דעם געהעריגען ער-פאלג בעי דער לאדזשער יודישער געזעל-שאפט.

וועב וויסט?

מיט 6 טעג צוריק איז אוועקגעגאנגען פון זיין היים און ביז היינט נישט צו-ריקגעקומען דער 20-יעהריגער יונגער-מאן לייבוש קאהן (קאמיענא 13), א גייסטיג-קראנקער. סימנים: א הויכער, שווארצע אויגן, שווארצע האר, לאנג געקליידעם. ווער עס ווייסט עפעס פון איהם ווערט געבעטען צו וויסען צו טאן דער פאמיליע.

א מויערער אראפגעפאלען פון 2 שטאק.

(?) נעכטען איז אראפגעפאלען פון דער רעשטאווראציע פון 2. שטאק בעים הויז פארלעשנא 8 דער מויערער-ארבעי-טער יאזעף קאטשמארעק. פאגאטאוויע האט איהם אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

ליקווידירט דעם שטרייק אין דער שטיין-אינדוסטריע.

(אי) אויף דער נעכטיגער קאנפערענץ צווישען די ארבייטער-פארשטעהער און ארבייטס-געבער איז געקומען צו א הסכם לויט וועלכען די ארבייטער בעקומען 25 פראצ. א הוספה.

ארויספאַרונגען פון ארץ-ישראל.

עס איז דערהאלטען געווארען אן ארויספאהרונג פון ארץ-ישראל פאר פרוי צירל דבורה גרינמאן מיט די קינ-דער. די דערמאנטע דארף זיך ווענדען אין ארץ-ישראל-אמט (צעגעלניאנא 4).

פראטעסט-מיטינג

געגען בערויבען די רעכט פון טויזענדער יודישע משפחות צו געניסען פון דער קראנקען-קאסע.

(ג) אין מעאטער "פלארא" (באלוט) איז נעכטען שבת פארמיטאג פארגעקו-מען א מיטינג פון יודישע ארבייטער, אויף וועלכען די ח"ה ראטמ. מילמאן, פרגס מארגענטאלער און פרוי וואלינ-סקא האבן רעפערירט וועגן דעם ענין פון בערויבען די רעכט פון די פרויען, וואס האבן נישט קיין חתונה-אקטען מיט זייערע מענער, צו געניסען מעדי-צינישע הילף פון דער קראנקען-קאסע, ווי זייערע מענער וועגן פערזיכערט.

ס'איז אנגענומען געווארען א רעזאלו-ציע לויט וועלכער די פערזאמעלטע יו-דישע ארבייטער און ארבייטערינס פרא-טעסטירן געגען דעם אופן פון די גע-מיטשאפט געגען וועגן פערזיכע-רונג פון ארבייטער-געזעצגעבונג. די רעזאלו-ציע פאדערט פון דער לאדזשער קראנקען-קאסע, זי זאל אויפהאלטן די גזרה פון צירוליבען די רעכט פון די יודישע פרויען אהן חתונה-אקטען, ביז זיי וועלן האבן די מעגליכקייט די דאזיגע אקטען צו בעקומען.

סארגען, מאנטאג, וועט א דעלעגאציע אויסגעוועהלט פון צווישען די פערזאמעלטע, איבערגעבען די רעזאלוציע דעם פון דער לאדזשער קראנקען-קאסע.

א יונגער ארבייטער זיך דערטרינקען אין שייבלער'ס סטאוו.

(:) נעכטען האט א דערטרונקענער בעי שייבלער'ס סטאוו (עמיליע 33) דער-העט א פערצווייפלטען געשריי: ראטעוועט!

דער דערטרונקענער איז תיכף ארויסגע-צאפט געווארען און וואסער צו ראטעווען דעם אומגליקליכען. ליידער איז שוין געווען צו שפעט. אין זעלבען מאמענט איז דער טרונקענדער אדעם אויפ'ן גרונד.

נאך לאנגע ארימזוכענישען האט מען איהם ארויסגעצויגען אהן כחות פון לעבען. דער דערטרונקענער הייסט משה'ניק, א וועבער פון ראקיטשינסקא 145. 25 יאהר אלט.

די לעזער פון „לאדזער טאגעבלאט" רופען זיך אפ!

די ווענדונג אין פרייטאג-נומער פון „לאדזשער טאגעבלאט" צו דער בארעמ-הערציגקייט פון אונזערע לעזער, צו הילף צו קומען דער פערצווייפעלטער און היימלאזער יודישער פאמיליע — האט געפונען אן אפקלאנג.

פרייטאג, אין ערשטען טאג, איז איינ-געפלאסען אין אונזער רעדאקציע:

פון N. N.	36 — זל.
„ מרדכי גאלדשטיין	1 — „
צוזאמען	37 — „
פון פריהער	225 — „
סך-הכל	262 — זל.

ווער וועלען זיין די ווייטערע?

צונויפ פאבאר-קאמיסיעס.

(§) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט פון 12. ד. ח. אנהויבען טעטיג זיין א צו-נויפ-פאבאר-קאמיסיע אויף טראגוטא 10 דעם 12. און 28. פון יעדען חודש פון 3.15 פריה. אויף די דערמאנטע טעג וועלען אויספאלען און זונטאג, וועט די קאמיסיע זיין טעטיג דעם קומענדי-גען טאג.

דעם 12. און 28. יולי וועלן זיך דארפן שטעלען די אנגעהעריגע פון די יאהרגענג 1906. 1905 און 1904, וואס האבן זיך נישט געשטעלט אין רעכטען צייט.

אין יעדען 12. פון די איבריגע חדשים וועלען זיך דארפן שטעלען צו דער קאמיסיע די יעניגע פון די יאהרגענג 1904-5-6, וועלכע אנגעהעריגקייט צום מיליטער איז נאך ענדגילטיג נים פעסט-געשטעלט געווארען און יעדען 28. פון די איבריגע חדשים וועלען זיך דארפן שטעלען די זעלבע קאטעגאריעס פון די יאהרגענג 1883 ביז 1903.

פער'משפט צו בעצאהלען אנ'אפ-געשלעפטען חוב.

(!) דאס קרייז-געריכט האט נעכטען בעטראכט דעם פראצעס געגען חיים דיאמאנט אין לאדז, וועמען די פירמע יצחק סאנטראוויץ אין לאבס האט אין יאהר 1925 פערקויפט 20 זעק ווייצען-מעהל צו 43.50 א זאק.

דיאמאנט האט פערשפראכען דעם חוב צו בעצאהלען שפעטסטענס ביז'ן 14. סעפטעמבער פון זעלבען יאהר. ער האט זיך אבער פסדר ארויסגעדרעהט פון צו בעצאהלען.

האט געריכט האט פער'משפט דיא-מאנט'ן צו בעצאהלען דער פירמע קאנ-טראוויץ 370 זל. און 100 זל. געריכטס-קאסטען.

שטרייקענדע פון בארטשינסקי'ס פאבריק גע-שלאגען א שטרייק-ברעכער.

(§) נעכטען 6 פריה, בעת די ארבעי-טערין פון בארטשינסקי'ס פאבריק, פלאַ-רענטינא ביער, איז געקומען צו דער אר-בייט, האבן זי פאר'ן פאבריקס-טויער אפגעווארט די שטרייקענדע ארבייטער גופקא און מאריא שטעלמאַק און זי אפגעדערט נישט זיין קיין שטרייק-ברע-כערין. ביער האט אבער נישט געהערט די ארבייטער און זיך בעמיהט יורכ-אויס אריינצוקומען אין דער פאבריק. דאן זענען די 2 שטרייקענדע ארבייטער זי בעפאלען און צושלאגען. פאליציי האט געמאכט א פראטאקאל.

זאל פילהארמאניע

נארוטאוויטשא 20.

ווייטערדיגע גאסטראלען פון די ליבלינגס-געסט אויס אמעריקא

אנא און היימי יאקובאוויטש

היינט זונטאג, דעם 3-טען יולי 9 אוונט צום 2-טען מאל אין לאדז

די שענסטע פיעסע פון דעם בעסטען יודישען שרייבער לעאן קאברין

מינקע די דינסט מויד

אין 4 אקטן מיט געזאנג און טענץ. רעזשיסירט דורך היימי יאקובאוויטש.

די קונסט-ראָל מינקע די דינסט-מויד פיהרט אויס די בעליבטע קינסטלערין

אננא יאקובאוויטש, ד"ר רובין—היימי יאקובאוויטש.

מיט'ן אנטייל פון גוט-בעקאנטען פערסאנאל: פרויען: בעזמאן, מאכאראווסקא, פעדערמאן. מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראוו-סקי, ניהויז, פאלאנסקי. — בילעטן צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

רעזשיסער-פיהרער: בעזמאן. מעכג. לייטער: מאכשאַטסקי. סופלער: ניהויז, אייזענבערג.

אנאנס: אין פארבערייטונג פאלגענדע שלאגערס: מאלי—דאלי, די פוילישע חתונה, פאלעסטינא ליבע, מאשקע ווערט א כלה.

בעקאנטמאכונג.

כדי צו געבען די מעגליכקייט די ג' בעקערייען-בעזיצער און הייוועז-סוחרים אין לאדז, ווי אויך אין דער גאנצער וואיעוואדזשאפט זיך צו בעזארגען מיט גוטע, ביליגע און מעגליך פרישע הייוועז, האט די בעוואוסטע

ווארשאווער הייוועז-פאבריק

„Mazowsze"

געעפנט א פיליאלע אין לאדז.

די פיליאלע געפינט זיך:

גדאנסקא 95, טעל. 21-38 בעי ה' לודוויג גליק.

סיכטיגע אגענטען-פראוויזאנען פאר לאדז און דער גאנצער וואיעוואדזשאפט קענען זיך מעלדען מעגליך צווישען 12—2 מיטאג.

SPLENDID

נארוטאוויטשא 20 20

היינט און ווייטערע טעג!

גרעסטער שלאגער פון סעזאן אויפ'ן גרונד פון פראצעס וועגען דער ערמארדונג פון א מאן

די נקמה פאר פעראט

הינטער די מויערן פון דער תפיסה

גרויסע פסיכאלאגישע מעכטיגע דראמע אין 12 אקטען.

אין די הויפטראלען: Magda Sonja, Erna Morena, Werner Krauss

אנהויב פון די סעאנסען 4.30 נאכמיטאג, שבת און זונטאג 1.30 נאכמיטאג.

SPLENDID

20 נאַרוטאָוויטשאַ 20

פון היינט אן נאַכט-סעאַנסען! פון היינט אן נאַכט-סעאַנסען!

טויט און רואינע לויערט אויף אייך און אויף אייער דור!!!

נידער מיט דער פאַלשער בושה, וועלכע קען דורך אונבעוואוסטזיניגקייט בעדראָהען דאס לעבען און גליק אייערס און פון אייערע געליבטסטע.

יעדער יונגערמאַן! יעדער פאָטער! יעדער חתן! מוז קומען אויף דעם נאַכט-סעאַנס 11.30 אווענד
יעדע יונגע פרוי! יעדע מוטער! יעדע כלה!

כדי צו זעהען דעם פילם, וואס איז דעמאָנסטרירט געוואָרען אין וואַרשא מיט אַן'אונגעהויער גרויסען ערפאָלג אונטער'ן נאָמען:

פון א דאָקטאָרס טאָגבוך...

Prof. FORREL. פאַר יונגע ביז 20 יאָהר איז דער איינגאַנג פערבאָטען.

נ. ווארט אין דער זעהר וויכטיגער פראַגע און ענטפערט אויף די דערהאַלטענע צוזאַמען מיט'ן בילעט-צעטלען אויף די פראַגען:

אנקעטע פאַר די בעזוכער פון די נאַכט-סעאַנסען!!!

נעהמט א וואָרט אין דער זעהר וויכטיגער פראַגע און ענטפערט אויף די דערהאַלטענע צוזאַמען מיט'ן בילעט-צעטלען אויף די פראַגען:

צי דאַרפען מיר שווייגען, צי דאַרפען מיר הויך רופען? צי דאַרף דער פילם ווערען דעמאָנסטרירט צי נישט? צי דאַרפען פרויען זעהען דעם פילם צי נישט? צי האָט די יוגענד דאָס רעכט צו זעהען דעם פילם צי נישט, און פון וויפיל יאָהר צו?

Danziger Werft
Danzig

Sonderverkauf
von

Elektromotoren

zur Räumung der vorhandenen Lagerbestände bei äusserst günstiger Preisstellung und höchstem Rabatt!

Näheres durch unsere Filialbüros, Vertreter und direkt durch die

Danziger Werft
Danzig

צום שטרייכען

די הייזער אין די בעסטע און האַלטבאַרסטע

„SILEX“ מינעראַל-פאַרב

צום שטרייכען די פּאָדלאָגעס, פענסטער

„Albalin“ מירען בעניצט מען

אויסערגעוויינליך דויערהאַפט, האַרט און עס טריקנט שנעל.

KOSEL & Co., LODZ

Hauptlager: ul. Przejazd 8.
Filia: ul. Piotrkowska 98.

נישט 10.000 !.. נישט 100.000 !..

נור מיליאנען מענשען אויף דער וועלט בענוצען אין איצטיגען מאמענט

COSMOPOLIS

א דאַנק זיינע זעלטענע אייגענשאַפטען, וועלכע פלעגט און בעהאַלט די פרישקייט פון פנים, הענד און קערפּער.
קאָסמאָפּאָלים דאָס איז נישט קיין קרעם. קאָסמאָפּאָלים דאָס איז נישט קיין פּאַסטע צום פנים.
קאָסמאָפּאָלים איז א גאַנץ נייע און ביז אַהער נאָך נישט געוועזענע זאַך.

הויפּט-סקלאַד אויף פּוילען: **Roman Włodarski, Warszawa, Lubeckiego 5**

צו בעקומען אין די אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּערפומעריעס. פּרייז זל. 2.50 פאַר א שטיק. אין פאַל ווען מען בעקומט נישט דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד פאַר פּוילען. אויסשרייבענדיג ווערט צוגעשיקט נאָכ'ן בעקומען פּאַראויס זל. 2.75 אָדער 3.25 פאַר נאָכנאַמע. היט זיך פאַר פעלשונגען!

פערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף אייגענער רעכנונג ווערט געזוכט.

בעזרת השם. בשורה טובה!
הוצאתי לאור ספרי

„פתח הדעת“

על הלכות בשר בחלב.
מחזיק 319 עמודים גדולים מחירו 10 זהובים וכל הקודם זוכה! כה דברי חיים פנחס לוריא (הנקרא פּינעס לוריא) מורה הוראה פה לאדז, רחוב פּולנאָצנאַ 12.

האדרעסע למחבר (בעל מחבר ספר „פתח הדעת“ הלכות מליחה וספר „משיב הלכה“):
Rabin Ch. P. Lurie, Łódź,
Północna 12.

Dr. med.
G. Friedstein

צוריקגעקעהרט
אינערליכע קראַנקהייטן, ספּעצ. פון פערדייאונגס-אָרגאַנען, דיאַטערמיע.
שענקעוויטשא 37
נעמט אן פון 6—8 אָוו.

לעזט און אַבאָנירט
— דאָס —
„לאָדזשער טאָגעבלאַט.

פיליע לאָדז, פּיעטריקאָווער 15, טעל. 7-53.

געגרינדעט 1911 טעלעגר.-אַדר. „Ankieta“ געגרינדעט 1911

דורך דער מלוכה קאָנצעסיאָנירט און קאָנטראָלירט

האַנדעלס-אויסקונפטס-ביורא

K. PIECHOCKI

Warszawa	Łódź	Poznań	Katowice	Gdańsk
Marszałkowska 87	Piotrkowska 15	27 Grudnia 15	Wojewódzka 7	Langgasse 75

ערטיילט לויט דער איינפיהרונג פון עקספּערטען-דינסט
די גענויעסטע קרעדיט-אינפאָרמאַציעס אין- און אויסלאַנד.

די גרעסטע אויסקונפטס-ביורא אין פּוילען. — די נייעסטע אָרגאַניזאַציע — איינציגע פּויזענד שטענדיגע אַבאָנענטען — דירעקטער פערקעהר פון אַבאָנענטען מיט איינצעלנע געשעפטען.
סאָלידע פּרייזען! פאַר אַבאָנענטען גינסטיגע בעדינגונגען. סאָלידע פּרייזען!

פיליע לאָדז, פּיעטריקאָווער 15, טעל. 7-53.

בוי-פּלעצער

אין קאַלי ביים משיטשאָגעק פון טראַמוואַי לאָדז—אַלעקסאַנדער ביליג צו פערקויפען. זיך צו ערקונדיגען ביי מ. חיימאָוויטש, פאַנסקאַ 13.

צאָהן-אַרצט
S. LIEBERMAN
קאָנסטאַנטינער 46
נעמט אן פון 8—10 פריה און פון 4—8 אָווענד.

א וועקסעל

אויף 15 זלאָטיס איז געפונען געוואָרען. אָבצונעהמען געגען אַנאָנס-קאָסטען אין אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזשער טאָגעבלאַט“.

2 וועקסלען זענען פערלוירען געוואָרען:
1) אָרדרע י. בערמאַן, 83 זל. צאָהלבאַר דעם 15.7 ד. י. 2) אָרדרע י. בערמאַן 150 זל. צאָהלבאַר 26.7 ד. י. די וועקסלען ווערען ערקלערט פאַר אומגילטיג. אָבצוגעבען געגען בעלוינונג צו יעראַזאַלימסקי, פּיעטריקאָווער 20.

פאַדערט איבעראַל
נאָר פּאַטענטירטע

פעלד-בעטען

פערזעהען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

Palma-Patent

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.

אויך שטענדיג אויף לאַגער אין א גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, הויכע קינדער-בענקלעך, שאַפּקאַס און געבעטע מאַטראַצען.
ביליגסטע פּרייזען! רעעלסטע בעהאַנדלונג!

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24, טעל. 31-85.

ווי'כטיג פאַר די, וואָס פאָהרען אויף
ווישניאָוואַ-גוראַ
פּענסיאָנאַט

„רענא“

אין וואַלד, ווילאַ שער, געה. פּעראָצקי
גרויסע צימערן, כשר'ע און שמאַקהאַפטע קיך. ביליגע פּרייזען. צו ערקונדיגען אויפ'ן אָרט.

שטיקערינס

צו היינטע שטיקעריי קענען האָבען אַרבייט אין דער פּראַצאָווניע פּיעטריקאָווער 79, 1 שט. פּראָנט

קויפט נישט קיין מעבעל,

בעפאָר איהר איבערצייגט אייך נישט אין מיין מעבעל-געשעפט

44 CH. ŁAŻNIK 44

גדאַנסקאַ (דלוגאַ)

נור בא מיר קענט איהר קויפען מעבעל שעהן, גוט און ביליג בעם: איך קויף אויך פערשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פעלצען, ניי-מאַשינען, סאַמאָווארען א. אז. וו. — — —
איך צאָהל די העכסטע פּרייזען! קומט און איבערצייגט אייך.

א שטוב

צו פערמיטען. זאַכאָדניאַ № 29 ביים פעלדשער ראָזענצווייג. 2680

אַבאָנאַמענטס-פּרייז: פאַר א חודש אין פּוילען 5 זל., אין פּראָווינץ און באַלעגען 20 גראָש, אין אַנדערע לענדער—1,25 דאָלאַר.
אַנאָנסען-פּרייז: פאַר א מיליטער-שורה פאַר'ן טעקסט 16 גר., פרייטאָג 24 גר., אין טעקסט 40 גר., פרייטאָג 60 גר., נאָכ'ן טעקסט 12 גר., פרייטאָג 18 גר. פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100% טייערער. אויסער דער שטאָט—מיט 50% טייערער. פון די פירמען וועלכע ווערען נישט אָנגעגעבען קען רעדאַקציע...

Redaktor wydawca E. Hamburski. Tłocznia: E. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 16.